

11

november
2009

cena 0,19 euro (6 Sk)

Staroturiansky

Jeseň v našom meste

Čas depresí...?

Tohtoročné letá sú už iba spomienkou - to riadne, horúce a suché i to, ktorému hovoríme babie. Október bol však nevšedný. Medzi všetky možné i nemožné rekordy sa zaradili aj tie teplotné. Aj vysokou, aj nízkou teplotou. A anomálie v našich podmienkach? V polovici uplynulého mesiaca boli muškáty pri kruhovej križovatke v našom meste snáď najkrajšie. A v rovnakom čase sa na hrebeni Javoriny brodili „bežkári“ v prvej nezvyklej veľkej vrstve snehovej beloby, jej zostatky sú tam ešte aj v tejto chvíli (28.10.). Kdesi som započul, že jednu 21-ročnú slovenskú „celebritu“ trápia v týchto dňoch depresie. Vraj z nedostatku slnečného svetla... Naozaj ohromujúca správa, slúžiacca na to, na čo všetky podobné - na plytké zviditeľnenie sa... Možno ju niektorí aj lutovali. Ale tých, čo jej závideli, bolo asi viac. Závideli jej ten (s)prostý dôvod. Keď by sme každý z nás chceli, dôvodov na depresie máme aspoň desiatky. A podstatne závažnejších! Nečakajte protidepresívny návod, je v každom z nás, je pre každého iný. Závisí od veľkosti a množstva našich problémov a našich schopností a možností ich riešenia. A v mnohých prípadoch sú to problémy veľmi, veľmi vážne. Depresie nám však určite nepomôžu, ani tie pseudo spomínanej celebrity. Skôr hľadanie a nachádzanie dobra, úsmevu, aspoň kúska pozitívneho okolo nás, ktoré sa možno stanú tou potrebnou slamkou pre topiaceho sa. Nie je to ľahké a ani jednoduché. Možno aspoň trochu pomôže aj parafráza na jeden vtíp: Depresie mám kedy chcem. Ale nechcem!

Nech sa vám teda vyhnú. Prežité pekný predposledný mesiac roku 2009!

J.M.

Z OBSAHU:

- Z rokovania MsZ
- Po tretíkrát k voľbám
- Zoznam kandidátov na predsedu a poslancov TSK
- Oznamy
- Škola začala, školy informujú...
- Z Centra voľného času
- Učiteľ Ján Obetko
- Začíname seriál o našich školách
- Záhradkárske okienko
- Kultúra, matrika, šport...

POZVÁNKA

12. november- Burza informácií OÚPSaR Nové Mesto- v čísle

12. november- Beseda s Františkom Kellem - DK Javorina, 15. 30

14. november- Voľby do TSK

V decembri: Vianočné trhy a Mistřínanka!

ODPREDAJ NEHNUTEĽNOSTI

pozemok parc. č. 443/1 na výstavbu bytového domu
Ul. Hlubockého v Starej Turej.

Mesto Stará Turá ponúka vo verejnom ponukovom konaní na odpredaj nehnuteľnosť na výstavbu bytového domu, ktorá sa nachádza na Ul. Hlubockého v Starej Turej. Jedná sa o pozemok parc. č. 443/1 – zast. plochy o výmere 598 m², katastrálne územie Stará Turá, evidovaný na liste vlastníctva č. 1.

Minimálna cenová ponuka je 66,40 eura/m²

Výber záujemcu sa uskutoční na základe ponukového konania.

Ponuka musí obsahovať:

- identifikačné údaje záujemcu (meno, priezvisko, rodné priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu u fyzických osôb alebo názov, sídlo, IČO u právnických osôb

- súhlas fyzickej osoby so spracovaním osobných údajov na účely zabezpečenia úkonov pri predaji majetku vo vlastníctve mesta Stará Turá v zmysle zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane údajov v znení neskorších predpisov,

- výpis z obchodného registra alebo iného registra (v prípade právnických osôb) nie starší ako 3 mesiace,

- cenovú ponuku záujemcu (minimálne vo výške 66,40 eura/m²)

- vyhlásenie záujemcu, že súhlasí s podmienkami ponukového konania.

Ponuky treba predkladať v uzatvorených obálkach označených spätočnou adresou záujemcu a heslom

„Výstavba bytového domu Ul. Hlubockého - NEOTVÁRAŤ“

na adresu: Mestský úrad, majetkové oddelenie,

Ul. SNP č. 1/2, 916 01 Stará Turá.

Posledný deň prijímania ponúk je **30.11.2009**. Na ponuky doručené po tomto termíne sa nebude prihliadať.

Bližšie informácie na tel. čísle 032/746 16 30, 746 16 31

Riadne doručené ponuky vyhodnotí výberová komisia.

Upozornenie:

Predaj nehnuteľnosti víťaznému záujemcovi podlieha schváleniu Mestským zastupiteľstvom Stará Turá.

Mesto Stará Turá si vyhradzuje právo na zrušenie verejného ponukového konania bez určenia dôvodu.

Oznam pacientom

Všeobecní lekári na poliklinike Stará Turá oznamujú svojim pacientom, že nebudú ordinovať od 24.12.2009 do 6.1.2010 vrátane.

Akútna starostlivosť je zabezpečená 24 hodín denne cestou LSPP Nové Mesto nad Váhom.

Telefón – 032/7712444.

Odporúčame chronickým pacientom predzásobiť sa liekmi.

Všeobecní lekári: MUDr. Bačová, MUDr. Sadloňová, MUDr. Mitánová, MUDr. Muth, MUDr. Ščepko

OZNAM

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom v spolupráci so SOŠ v Novom Meste nad Váhom, Bzinská 11 pozýva žiakov končiacich ročníkov ZŠ, ich rodičov a zástupcov škôl, žiakov SŠ, zástupcov SŠ, zamestnávateľov a širokú verejnosť na BURZU INFORMÁCIÍ, ktorá sa uskutoční dňa 12.11.2009 v čase od 9.00h. do 15.00h. v priestoroch SOŠ v Novom Meste nad Váhom, Bzinská 11.

Nezabudnite...

Napriek zložitej finančnej situácii našou snahou je zachovať všetky tradičné podujatia, ktoré organizuje Dom kultúry Javorina v spolupráci s mestom. Keďže Vianoce sa nezadržateľne blížia, chceme vám dať na vedomie, že **Vianočný trh - 6. ročník** sa bude konať na Námestí slobody **11. a 12. decembra 2009**.

V piatok i v sobotu si budete môcť vybrať niečo z množstva tradičných remeselných výrobkov, vianočné dekorácie, živé kapry, stromčeky i čečinu... V sobotu tradičná zabíjačka so živou hudbou. Tešíme sa na spoločné predvianočné stretnutie na tomto podujatí!

Organizátori podujatia

Z ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Dňa 22. októbra 2009 sa uskutočnilo XXVII. zasadnutie MsZ, ktoré otvorila primátorka mesta Ing. Anna Halinárová o 15,00 hod. Privítala poslancov, vedúcich a riaditeľov organizácií ako i občanov mesta, ktorí boli prítomní na rokovaní.

Mestské zastupiteľstvo Stará Turá vzalo na vedomie Správu z kontroly plnenia uznesení prijatých na XXVI. riadnom zasadnutí MsZ dňa 27.8.2009.

V ďalšej časti úvodného rokovania bola podaná poslancom Informatívna správa o celom obstarávaní územno-projektovej dokumentácie /ÚPD/ mesta. Správu podal za spracovateľa ECOCITIES s.r.o. Piešťany Ing. arch. Coplák PhD. a Ing. Čiadvová ako osoba odborne spôsobilá na obstarávanie ÚPD.

V rámci rokovania o majetkových záležitostiach MsZ schválilo:

- žiadosť pána Ing. Branislava Ševčíka – SP, bytom Trenčín o zriadenie vecného bremena v prospech investora SBDO Stará Turá, z dôvodu uloženia plynovej prípojky pre stavbu „STL prípojovací plynovod PZ pre obytný dom 40 b. j. Lipová č. 369/2, Stará Turá“ – ZMENA č. 1.,

- výsledky verejného ponukového konania na odpredaj nehnuteľností, ktorého predmetom bol objekt KD Trávniky súp. č. 2573 v Starej Turej bez pozemku, komisia vybrala najvyššiu cenovú ponuku, ktorú predložila spoločnosť Ateliér Gergely spol. s r. o. Bratislava a MsZ schválilo odpredaj za cenu 25 tis. eur,

- návrh na odkúpenie pozemku parc. č. 17470/4 – zast. plocha od podniku LESY Slovenskej republiky, š. p., Banská Bystrica, Odštepny závod Trenčín za cenu 519 eur,

- žiadosť spoločnosti INTERNACIONAL CONSULTING, spol. s r. o. Trenčín o odkúpenie pozemku parc. č. 581/1 za cenu 50 eur/m²,

- žiadosť spoločnosti DAVL s.r.o., Poriadie o odkúpenie časti pozemku parc. č. 45/95 za cenu 50 eur/m²,

- návrh na odkúpenie pozemku parc. č. 17471/2 od Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina za cenu 844,90 eura.

Neboli schválené nasledovné žiadosti:

- žiadosť pána Jozefa Matejku

a manž. Vilmy, bytom Stará Turá o odkúpenie časti pozemku parc. č. 1570/1,

- žiadosť spoločnosti AGEMA s.r.o., Stará Turá o odkúpenie pozemku parc. č. 1093,

- návrh na majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov parc. č. 4006/5 a parc. č. 4006/7 pod budovou bývalej PZ Trávniky.

Jadrom rokovania boli prvé návrhy programových rozpočtov, a to jednak mestských príspevkových organizácií DK Javorina a Technických služieb ako i samotného rozpočtu mesta Stará Turá. Mestské zastupiteľstvo ich vzalo na vedomie a uložilo dopracovať jednotlivé rozpočty v zmysle vznesených pripomienok uvedených v zápisnici Komisie pre financie a rozpočet mesta.

MsZ v ďalšej časti schválilo dve Všeobecne záväzné nariadenia mesta, a to VZN č. 6/2009 – Nar. o podmienkach určovania a vyberania dane z nehnuteľností na území mesta Stará Turá a VZN č. 7/2009-Nar., ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 5/1998-Nar. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovných miestach a trhovný poriadok v znení neskorších zmien a doplnkov.

MsZ schválilo s pripomienkami materiál návrh zmeny Zásad odmeňovania poslancov a členov komisií MsZ Stará Turá, schválených uznesením MsZ č. 22-IX/2007. MsZ vzalo na vedomie materiál hlavnej kontrolórky mesta „Informácia z kontrol vykonaných od XXIV. riadneho zasadnutia MsZ“.

V záverečnej časti rokovania schválilo MsZ návrh Zásad pre poskytovanie sociálnej pomoci z charitatívneho fondu mesta Stará Turá, ďalej schválilo predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci Operačného programu Životného prostredia, prioritnej osi 3. Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy, operačného cieľa 3.1. Ochrana ovzdušia na realizáciu projektu „Zníženie znečistenia ovzdušia v meste Stará Turá“. Orientačné celkové náklady realizácie projektu predstavujú 193 174 eur, pričom podiel kofinancovania z rozpočtu mesta vo výške 5 % predstavuje čiastku 9 659 eur. MsZ vzalo na vedomie vyhodnotenie opatrení auditu účtovnej závierky mesta Stará Turá za rok 2008.

Samotný záver rokovania patril návrhom a otázkam poslancov.

Mgr. Lubica Klimáčková

Po tretíkrát k voľbám...

Zákonom NR SR č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky bolo zriadených 8 krajov. Jedným z novovzniknutých krajov bol aj Trenčiansky kraj s 9 okresmi – Bánovce nad Bebravou, Ilava, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Partizánske, Považská Bystrica, Prievidza, Púchov a Trenčín.

Zákonom NR SR č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch bolo na území Slovenskej republiky zriadených 8 samosprávnych krajov, ktoré sú zhodné s predchádzajúcim územno-správnym členením.

Z pôvodného Trenčianskeho kraja vznikol k 1. 1. 2002 Trenčiansky samosprávny kraj (TSK), má rozlohu 4 501 km², žije v ňom 605 582 obyvateľov (2001), z toho 303 145 ekonomicky aktívnych. Z celkového počtu 276 administratívnych sídiel (obcí) má 18 štatút mesta.

Územné samosprávy existujú necelých 8 rokov, možno je to málo na to, aby občan dobre poznal a pochopil ich poslanie, funkciu, právomoci a pochopil svoju úlohu toho, kto a akým spôsobom môže tieto veci ovplyvniť. Tak ako vo všetkom, ani vo fungovaní týchto samospráv nie je nikdy informovanosti nazvyš. Na druhej strane je na občanovi, na využití jeho práva, aby si dokázal potrebné informácie zadovážiť. Štatút volieb je významnou, ak nie najvýznamnejšou možnosťou ovplyvniť proces fungovania územnej samosprávy, v tomto prípade našej, trenčianskej, vo volebnom obvode okresu Nové Mesto nad Váhom.

Samosprávny kraj má výrazné právomoci a k tomu potrebné nástroje, včítane finančných zdrojov, na ovplyvnenie života „svojich“ občanov predovšetkým v oblasti zdravotníctva, sociálnej sféry, školstva a športu, kultúry a dopravy.

Zdravotníctvo je oblasť, ktorá sa týka každého z nás, zdravie je našou najdôležitejšou hodnotou. Je zriaďovateľom zdravotníckych zariadení, ovplyvňuje služby tohto druhu.

V sociálnej oblasti participuje na eliminácii dôsledkov vyplývajúcich z rôznych sociálnych udalostí, postihujúcich niektoré skupiny obyvateľov, reaguje na uvedené skutočnosti hľadaním ciest na racionálne, ekonomicky a prakticky zvládnuteľné uspokojovanie ich osobných potrieb s dôrazom na pomoc pri zabezpečovaní čo najväčšej nezávislosti a dôstojnej kvality života.

Školstvo je dôležitým nástrojom -vzdelanie odráža kultúrnu, morálnu ale aj hospodársku vyspelosť spoločnosti. Vzdelávanie človeka je jedným z hlavných činiteľov podmieňujúcich rozvoj každého národa. Samospráva je zriaďovateľom niektorých škôl a školských zariadení.

V modernej spoločnosti je aj **šport** všeobecne akceptovanou súčasťou života prirodzene ovplyvňujúcou všetky jeho zložky.

Kultúru a históriu regiónu – tú trenčiansku nám možno mnohí závidia. Nadväzujeme a rozvíjame to, čo nám zanechali naši predkovia, hľadajme nové námety i možnosti aj vo svojom blízkom okolí...

Doprava je veľmi zložitá, finančne náročná a nemenej dôležitá oblasť, cestná a železničná sieť sú naozaj tepnami života. Samosprávna kraj spravuje dôležité komunikácie v kraji (býv. „štátne cesty“), rozhoduje o dopravných prioritách, rozhoduje o osobnej preprave cestujúcich v autobusovej doprave.

Územná samospráva – samosprávny kraj- spolupracuje s inštitúciami v kraji rôzneho zamerania (štátna správa), s miestnou samosprávou (obce, mestá), podnikateľským sektorom a subjektmi v mnohých iných oblastiach; aj takýmto spôsobom spolurozhoduje o dôležitých otázkach budúcnosti svojich občanov. Usmerňuje rozvoj „svojho“ kraja a prostredníctvom Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja (PHSR) zabezpečuje jeho všestrannú realizáciu.

Po tretíkrát v tomto roku- po voľbe prezidenta SR a poslancov EP- môžeme sobotu 14. novembra 2009 od 7. 00 do 22. 00 o mnohých veciach spolurozhodovať účasťou na voľbách predsedu a 45 poslancov Trenčianskeho samosprávneho kraja.

J.M.

VOĽBY

do orgánov samosprávnych krajov sa uskutočnia na základe **Rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/2009 Z. z. z 2. júla 2009 a podľa § 23 zákona č. 303/2001 Z. z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č.335/2007 Z. z.**

Voľby sa uskutočnia

v sobotu 14. novembra 2009 v čase od 7,00 – 22,00 hodiny

MIESTO KONANIA VOLIEB

Okrsok č. 1 – Stará Turá, Mestský úrad, SNP 1/2, prízemie-veľká zasadačka č.dv. 136

Pre voličov bývajúcich v ulici č.d.

Mesto Stará Turá, Družstevná 430-452, 454, 456-481, 483-485, 487-501, 507-512, 677, 680, 689-690, 692-693, 740, 745, Hurbanova 156-157, 3157, Podjavorinskej 519, 524-535, SNP 3, 265-266, 3265, 291, Športová 503, 506, 675,

Okrsok č. 2 – Stará Turá, Základná škola, Hurbanova ul. č. 128/25

Pre voličov bývajúcich v ulici č.d.

Hurbanova 91, 97, 103, 120, 125, 138-139, 3138, 143, 152, 154, 3154, Námestie Slobody 76, SNP 73-74, 149,

Okrsok č. 3 – Stará Turá, Požiarna zbrojnica, Mýtna ul. č. 554/18, I.posch.

Pre voličov bývajúcich v ulici č.d.

Dubník I. a II. 1190, 1320, Hurbanova 130-133, 136-137, 3130, Hviezdoslavova 612-652, 712-723, 741, Lúčna 3026, 3028-3030, Mýtna 537, 539, 541, 544-553, 555-557, Němcovej 654-659, Sadová 3002-3010, 3012, 3014, 3016-3022, Sasinkova 722-729, 751-753, 755-762, Slnečná 3031-3033, 3037, Štúrova 559-594, 596-611, 653, 683-687, 738, 750, Uhrova 660-673, 701-711

Okrsok č. 4 – Stará Turá, Jiráskova ul. č.168/16, bývalé Detské jasle, I. posch.

Pre voličov bývajúcich v ulici č. d.

Dibrovova 219-229, 232-238, 242, 243-245, Dr. D. Úradníčka 189-190, 193, Nám. Dr. A. Schweitzera 195, Husitská cesta 250, 252, Jiráskova 165, 188, Lipová 372, Mýtna 144, 8. apríla 201-217, 764-771, SNP 151,

Okrsok č. 5 – Stará Turá, Dom kultúry Javorina č. 378/55, učebňa č.82

Pre voličov bývajúcich v ulici č. d.

Gen. M. R. Štefánika 363-368, 383-385, Lipová 369-371, SNP 261, 270, 273, 276,

Okrsok č. 6 – Stará Turá, Dom kultúry Javorina, č.378/55, býv. kaviareň

Pre voličov bývajúcich v ulici č. d.

Gen. M. R. Štefánika 356-362, 373-382, 386-388, Hlubockého 304, 308-317, Holubyho 335, 349-353, 682, Komenského 264, Kozmonautov 323, 389-428, 691, 694-772, Mierová 5, SNP 263, Trávniky 2551-2599, 2601-2604, 2607, 2613-2614, 2621,

Okrsok č. 7 – Drgoňova dolina, Požiarna zbrojnica, I. poschodie č. d. 1239

Pre voličov bývajúcich v domoch číslo

Černochoch vrch 1256-1296, 1321, 1329-1330, Drgoňova dolina 1203-1254, 1316, 1324, 1327, Durcova dolina 1297-1315, 1323, 1328, 1332-1333,

Okrsok č. 8 – Paprad, kultúrny dom-veľká sála, č. d.1567

Pre voličov bývajúcich v domoch číslo

Jazviny 1726-1757, 1799, Paprad 1505-1724, 1791-1798, 1800-1804, 1809, 1811, 1813, 1817-1817, 1820-1821, 1823, 1825, U Mikulcov 1759-1789,

Okrsok č. 9 – Topolecká – kancelária Lesoturu, č. d. 2262

Pre voličov bývajúcich v domoch číslo

Hlavina 2001-2034, Topolecká 2038-2255, 2258, 2260, 2265-2266, 2269, 2274-2276, 2281,

Okrsok č. 10 – Súš, budova Požiarnej zbrojnice č. d. 2462

Pre voličov bývajúcich v domoch číslo

Lazy 2406-2428, 2618, Súš 2432-2526, 2600, 2605, 2608, 2626, U Samkov 2527-2548, 2609, 2612,

Volič je povinný preukázať sa pred hlasovaním občianskym preukazom alebo povolením na trvalý pobyt pre cudzinca.

V Starej Turej 30.9.2009

Ing. Anna Halinárová, primátorka mesta

Zoznam kandidátov pre voľby predsedu a poslancov Trenčianskeho samosprávneho kraja 14. novembra 2009

KANDIDÁTI NA PREDSEDU TSK PRE VOĽBY 14.11.2009

1. **Jozef Čambalik**, 66r., dôchodca, Púchov, 1. mája 1159/34, Kresťanská ľudová strana
2. **Lenka Durechová**, Ing., 36r., stavebná podnikateľka, Trenčín, Halašu 1, ÚSVIT
3. **Martin Fedor**, Mgr., MEconSc., 35r., poslanec NR SR, Trenčianske Teplice, Pod Klepáčom 412/23, Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana, Kresťanskodemokratické hnutie, Sloboda a Solidarita, Občianska konzervatívna strana
4. **Juraj Liška**, Ing., 44r., poslanec NR SR, Trenčín, Kubranská 189/253, Nezávislý kandidát
5. **Miloš Radosa**, Ing., 46r., obchodný riaditeľ, Trenčín, Pod Skalkou 10, LIGA, občiansko-liberálna strana, Slobodné Fórum, Strana zelených
6. **Pavol Sedláček**, MUDr., MPH, 59r., lekár, Trenčín, I. Krasku 669/6, SMER - sociálna demokracia, Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko

ZOZNAM KANDIDÁTOV NA VOĽBY DO ZASTUPITELSTVA TSK 14.11.2009 - VOĽBNÝ OBLAST 4 - NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

1. **Oľga Áčová**, 49r., riaditeľka, Nové Mesto nad Váhom, Klčové 41, LIGA, občiansko-liberálna strana, Slobodné Fórum, Strana zelených
2. **Stanislav Baláž**, 45r., robotník, Moravské Lieskové, 1351, Komunistická strana Slovenska
3. **Erika Bieliková**, Mgr., 48r., samostatný odborný referent, Častkovce, 393, Hnutie za demokraciu
4. **Ján Blaško**, 34r., robotník, **Stará Turá, Hurbanova 156/68, Komunistická strana Slovenska**
5. **Miroslav Brdo**, 64r., dôchodca, Zemianske Podhradie, 218, Komunistická strana Slovenska
6. **Dušan Bublavy**, Bc., 45r., starosta, Častkovce, 306, SMER - sociálna demokracia, Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko
7. **Mária Cagalová**, JUDr., 56r., advokátka, Nové Mesto nad Váhom, Poľovnícka 2040/10, Nezávislý kandidát
8. **Marián Čepák**, Ing., 45r., súkromný podnikateľ, Nové Mesto nad Váhom, Dukelská 6, **NOVÁ DEMOKRACIA**
9. **Miloš Dedík**, 47r., podnikateľ, Trenčianske Bohuslavice, 234, Slovenská národná strana
10. **Ivan Durec**, 41r., technik, **Stará Turá, Hurbanova 156/68, EURÓPSKA DEMOKRATICKÁ STRANA**
11. **Noman Ehsan**, MUDr., 47r., lekár, Nové Mesto nad Váhom, Klčové 2087/35, SMER - sociálna demokracia, Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko
12. **Andrej Fedorko**, Ing., 43r., riaditeľ, Považany, Vieska 254, Nezávislý kandidát
13. **Erik Gašparík**, Ing., 31r., podnikateľ, **Stará Turá, Jiráskova 165/4, LIGA, občiansko-liberálna strana, Slobodné Fórum, Strana zelených**
14. **Juraj Gavač**, Ing., 45r., podnikateľ, **Stará Turá, SNP 3/8, Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana, Kresťanskodemokratické hnutie**
15. **Anna Halinárová**, Ing., 52r., primátorka, **Stará Turá, SNP 265/9, SMER - sociálna demokracia, Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko**
16. **Pavol Hladký**, 55r., zamestnanec Armády SR, Beckov, 17, Slovenská národná strana
17. **Juraj Hlatký**, RNDr., CSc., 49r., konateľ spoločnosti, Podolie, 510, Sloboda a Solidarita
18. **Jozefína Hrkotová**, Ing., 57r., ekonóm, Nové Mesto nad Váhom, Železničná 1136/12, Nezávislý kandidát
19. **Lubomír Karaba**, Ing., 46r., investičný poradca, Nové Mesto nad Váhom, Dibrovova 21, Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana, Kresťanskodemokratické hnutie
20. **Juraj Kazda**, PhDr., 62r., učiteľ, Nové Mesto nad Váhom, Piešťanská 59, Nezávislý kandidát
21. **Radovan Kazda**, Ing., 37r., živnostník, **Stará Turá, Jiráskova 2, Občianska konzervatívna strana, Konzervatívni demokrati Slovenska**
22. **Roman Kozáček**, Ing., 31r., obchodný riaditeľ, Bošáca, 308, Sloboda a Solidarita
23. **Ivan Križan**, 50r., podnikateľ, Nové Mesto nad Váhom, Športová 23, Slovenská národná strana
24. **Jozef Kukuča**, MUDr., 50r., lekár, Nové Mesto nad Váhom, Severná 29, Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana, Kresťanskodemokratické hnutie
25. **Marián Lacko**, Mgr., 59r., starosta obce, Modrová, 217, Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana, Kresťanskodemokratické hnutie
26. **Bohumil Mihálik**, Ing., CSc., 63r., lesný inžinier, Čachtice, Slnecná 57, Komunistická strana Slovenska
27. **Ján Miklovič**, 61r., starosta obce, Považany, 129, Slovenská národná strana

28. **Marián Mora**, MUDr., 38r., lekár, Nové Mesto nad Váhom, Klčové 30, **NOVÁ DEMOKRACIA**
  29. **Viliam Muth**, Mgr., 32r., učiteľ, Moravské Lieskové, 1363, Slovenská národná strana
  30. **Peter Nováček**, Ing., 50r., ekológ, Nové Mesto nad Váhom, Karpatská 17, LIGA, občiansko-liberálna strana, Slobodné Fórum, Strana zelených
  31. **Slavomír Ondko**, 30r., operátor, Potvorice, 170, Občianska konzervatívna strana, Konzervatívni demokrati Slovenska
  32. **Milan Pašmik**, MUDr., 62r., stomatológ, Nové Mesto nad Váhom, Royova 22, SMER - sociálna demokracia, Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko
  33. **Ján Pavlovič**, MUDr., 63r., lekár, Nové Mesto nad Váhom, Ružová 14, **NOVÁ DEMOKRACIA**
  34. **Peter Petkov**, Ing., 48r., starosta obce, Dolné Srnie, 162, Demokratická strana
  35. **Lubomír Roháček**, 40r., podnikateľ, **Stará Turá, Paprad 1530, LIGA, občiansko-liberálna strana, Slobodné Fórum, Strana zelených**
  36. **Ivan Sadovský**, Ing., 53r., technik, Nové Mesto nad Váhom, SNP 389/19, Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana, Kresťanskodemokratické hnutie
  37. **Radoslav Sedlák**, Mgr., 36r., konateľ spoločnosti, Nové Mesto nad Váhom, Tematínska 2004/15, Sloboda a Solidarita
  38. **Eva Seifertová**, Ing., 44r., súkromný podnikateľ, Nové Mesto nad Váhom, Bernolákova 4, **NOVÁ DEMOKRACIA**
  39. **Miroslav Topolčány**, Ing., 58r., súkromný podnikateľ, Nové Mesto nad Váhom, Lipová 17, **NOVÁ DEMOKRACIA**
  40. **Jozef Trstenský**, Ing., 49r., primátor mesta, Nové Mesto nad Váhom, Turecká 38, SMER - sociálna demokracia, Ľudová strana - Hnutie za demokratické Slovensko
  41. **Jozef Valovič**, 37r., strojár, Čachtice, Osloboditeľov 1249, Slovenská ľudová strana
  42. **Jarmila Vidová**, Ing., 46r., riaditeľka, Nové Mesto nad Váhom, Javorinská 11, LIGA, občiansko-liberálna strana, Slobodné Fórum, Strana zelených
  43. **Blažena Žákovcová**, Mgr., 59r., učiteľka, Moravské Lieskové, 324, Komunistická strana Slovenska
- Zdroj: www.tsk.sk

(áš)

Pátrači na Tematíne

Je sobota ráno a pred budovou školy čaká veľa netrpelivých detí, rodičov a učiteľov, ktorí sa chystajú na turistický pochod k hradu Tematín.

Autobusy nás priviezli do rekreačného strediska Bezovec, odkiaľ sme s chuťou za krásneho jesenného počasia vyrazili na turistiku. Prvé metre nám dali poriadne zaberať, pretože sme museli zdolať strmú zjazdovku, pri ktorej sa nachádzajú, bohužiaľ, schátrané rekreačné zariadenia staroturianskej Chirany. Dostali sme sa do sedla, odkiaľ bol nádherný výhľad do okolia krajiny. Odtiaľ nás viedla turistická cestička cez lesy a lúky naprieč krásnou prírodou až k zrúcanine hradu Tematín. Veľkým zážitkom pre deti bolo stretnutie s veľkým stádom kravičiek s teliatkami, ktoré si zvedavo obzerali nás a my ich.

Pri prehliadke hradu Tematín nás potešilo poznanie, že existujú medzi nami ľudia, ktorí dobrovoľne a zdarma pomáhajú zveľaďovať naše historické pamiatky, ku ktorým patrí aj tento hrad, a preto im patrí veľká vďaka.

Cestou naspäť sme navštívili farmu Nový Zéland, kde sme videli voľnej prírode zvieratá nie typické pre našu krajinu. Medzi najviac obdivované patrili určite kľokany, ktoré pri pohľade na nás pred nami radšej zutekali. Veľmi nás prekvapilo, keď sme sa dozvedeli, že všetky stáda, ktoré tam žijú, musia prezimovať vonku pod holým nebom.

Po tejto prehliadke sme sadli do autobusov a naša konečná stanica bola opäť Stará Turá, kde nás už netrpelivo čakali rodičia. Touto cestou ďakujeme všetkým, ktorí si našli čas a prišli so svojimi deťmi

na túto akciu. Sami videli, že chvíľe strávené v prírode neboli zbytočné a tak dúfame, že takýchto akcií spolu s rodičmi bude viac a viac.

Mgr. D. Kohútová, Mgr. D. Dingová, zástupkyne riaditeľky ZŠ

Mimoriadny úspech - 12 ocenení z Bulharska !

Každoročne sa v meste Nova Zagora v Bulharsku koná Medzinárodná súťaž a výstava umeleckej tvorby detí a mládeže. Mladí umelci vo veku od 4 do 16 rokov predvádzajú svoje zručnosti v kresbách a maľbách, v ktorých stvárnajú svoj pohľad na svet, rodinu, každodenné radosti a starosti.

V tomto už 11. ročníku hodnotila porota práce talentovaných detí až z 24 krajín sveta. Mimoriadny úspech v ňom zaznamenali žiaci výtvarného odboru ZUŠ v Starom Turaji, keď si z nej odniesli všetky typy ocenení, ktoré porota udeľovala.

- 10 detí získalo hlavné ceny súťaže a to: Dobroslava Pribišová, Patrik Truhlík, Klára Himlerová, Martina Markušová, Petra Chudíková, Simona Malková, Valéria Fitková, Lucia Milatová, Sophia Štefániková, Romana Forbergerová

- všetky zaslané práce zo ZUŠ Stará Turá získali ocenenie – umelecká kolekcia prác

- ocenenie získala i p.uč. Mgr. M. Lácová, ktorá žiakov viedla.

Srdečne blahozeláme všetkým oceneným.

ZUŠ Stará Turá

Rodičia, starí rodičia deťom

Október sa nesie v znamení spolupráce rodičov, žiakov, učiteľov. Akosi nájdeme k sebe ľahšie cestu. Rodičia vymýšľajú hry, akcie, alebo s nami tvoria dobroty z jedál, či výrobky z papiera.

V 4.C sa našli starí rodičia Nikolky Ilušáckovej, ktorí pre nás pripravili tri hodiny zábavy.

Navštívili sme ich záhradu, opekali špekáčky, nahaňali sa, pozorovali farby a plody jesene. Babička Ilušácková nás pohostila úžasnými palacinkami. Mala čo robiť, aby

nasýtila bruška celučičkej triede. Dedko Ilušák sa tiež nezahanbil. Statočne udržoval oheň a učil deti hrať ping pong.

Mamička Lucky Vaňovej si našla tiež na nás čas. Prišla medzi deti do triedy a učila ich robiť anjelov, stromčeky. Pani Vaňová s deťmi vytvorila krásne výrobky, ktoré budú darčekom pre ich starých rodičov, ktorí majú práve v októbri sviatok.

Mgr. Katarína Kovárová
triedna učiteľka 4.C triedy

Okuliare pre Afriku

Detická organizácia Fénix v spolupráci s českou partnerskou organizáciou Pionýr zareagovali na výzvu medzinárodných organizácií a rozbehli česko-slovenskú charitatívnu zbierku na pomoc ľuďom v Afrike.

Máte doma staré nepoužívané dioptrické okuliare? A vedeli ste, že v Keni stoja také okuliare ročný plat? Darujte funkčné okuliare ľuďom, ktorí ich naozaj potrebujú, ale nemôžu si ich dovoliť. Do konca roka 2009 zbierame všetky druhy nepoškodených dioptrických okuliarov. Očná klinika LEXUM okuliare vyčistí, premeria, zabalí a spoločnosť ADRA ich odošle do KENE, do nemocnice v mes-

te ITIBO. Okuliare budú rozdávané ľuďom, ktorí zle vidia a ktorí si ich inak nemôžu dovoliť.

V našom mesiac sme zriadili zberné miesta, kde môžete do konca novembra do tejto zbierky prispieť.

Zberné miesta: Centrum voľného času, Klub dôchodcov, Lekáreň na poliklinike, Lekáreň pri stanici, G & M Optika s.r.o. (na poliklinike), Očná Optika a.s. (Kocka - prízemie), Les, príroda, záhrada (predajňa Lesoturu), Mestská knižnica K.Royovej v Dome kultúry, INFOTUR – informačná kancelária mesta Stará Turá.

Peter Ištoňa
Detická organizácia Fénix

Novinky zo ZŠ

Druhý mesiac školského roku ubehol tak rýchlo ako vierťor, ktorý sa v tomto období preháňal krajinou. Depresívne počasie tohtoročných októbrových dní väčšine ľudí nepridávalo na dobrej nálade, ale svoje povinnosti si musíme plniť všetecky v každom počasí, a tak i život v škole ubiehal podľa zabehnutých koľají, ktoré občas pre rušili nečakané udalosti.

Výchovno - vyučovací proces prebieha stále v sťažených podmienkach, pretože nám pre žiakov, ktorí sa učia podľa školského vzdelávacieho programu, stále chýbajú učebnice. Slovenský jazyk pre 5. roč. sme napríklad dostali v polovici októbra a už sa majú podľa nových učebníc učiť šiestaci. Matematikári a vyučujúci mnohých iných predmetov na svoje knihy ešte iba čakajú. Takže naše deti i vyučujúci v 1.,2.,5. a šiestom ročníku to majú naozaj náročné, ale robíme všetko preto, aby deti dostali v našej škole vzdelania na vysokej úrovni.

1.10. sa zišla rada rodičov, kde zástupcovia jednotlivých tried dostali informácie, ktoré budú tlmočiť ostatným rodičom, ktorí sa stretnú na triednych rodičovských združeniach -20.10. – 1. stupeň a 21.10. – 2. stupeň. Všetky združenia sa uskutočnia v budove na Hurbanovej ulici. Takéto riešenie sme zvolili kvôli rekonštrukcii budovy na Komenského ulici. Úprimne dúfame, že účasť na RZ bude dobrá, lebo práve tu majú rodičia možnosť získať informácie o svojich deťoch a vyriešiť prípadné problémy svojho dieťaťa. Stále si myslím, že je potrebné zlepšiť komunikáciu rodiny a školy. My, učiteľia, sme ochotní pre to spraviť všetko, čo môžeme. Riešenie tohto problému je teda v rukách rodičov našich žiakov.

3.10. sa 2 autobusy detí, ich rodičov a pedagógov vybrali na turistický výlet, ktorý sa pravidelne koná pod názvom Pátrači. Cieľom ich cesty bol hrad Tematín. Krásny deň sa stal pre účastníkov zájazdu nezabudnuteľným. Výborná turistika, krásna príroda, to všetko prispelo k dobrej nálade. Čerešničkou na torte bola návšteva Nového Zélandu, ranča pri dedine Modrová. Tu sa stretli s klokanmi, novozélandskými ovcami, ľavou a inými atraktívnymi živočíchmi. Všetkým sa to páčilo, veď kto z nás sa môže pochváliť, že bol na Novom Zélande a ani to nebol drahý výlet!

26.10. sme pozvali do školy kolegyne a kolegov, ktorí sú na zaslúženom odpočinku, aby sme im vyjadrili úctu, ktorá im patrí a pripomenuli im, že sú navždy naši drahí kolegovia, že dvere do školy sú pre nich vždy otvorené tak, ako srdcia tých, ktorí s nimi pracovali.

28.10. si žiaci 2. stupňa pozreli v kine film Nedodrzaný sľub.

28.10. sme v spolupráci s hotelom Lipa a CVČ Stará Turá zorganizovali karneval strašidiel pod názvom Halloween. Najlepšie masky každoročne prespávajú v škole, kde ich čaká veľa zábavy. Či sa naozaj dobre bavili aj tento rok, to sa dočítate v budúcom čísle, pretože akcia sa konala po uzávierke časopisu.

Celý mesiac triedi učiteľia organizovali akcie v spolupráci s rodičmi v rámci akcie dní rodiny a školy. Týmto aktivitami sa snažíme zlepšiť neformálnu spoluprácu medzi rodičmi a školou.

25.10. bol v Dome kultúry Javorina program „na ktorom sa podieľala aj škola – Mesto seniorom.“

V tomto ťažkom období, kedy našu spoločnosť ovláda „strašidlo“ menom kríza, je každé euro dobré. preto sme aj túto jeseň zbierali šípky a papier. Sme radi, že obidva zbery boli úspešné a na účet RZ pribudnú finančné prostriedky, ktoré použijeme na nákup pomôcok. Takže ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na týchto aktivitách.

Na záver môjho článku vás chcem upozorniť na výstavku jesenných plodov a výstavku predmetov, ktoré naši šikovní žiaci z nich vyrobili. Nájdete ju na chodbe pred triedami 2. ročníka.

A naozaj na koniec – rekonštrukcia budovy na Komenského ulici krásne pokračuje a my sa z toho tešíme.

Anna Chmurová

Aktuálne informácie zo SOŠ

V tomto šk. roku študuje v SOŠ Stará Turá 355 žiakov denného štúdia v 6-tich študijných odboroch (maturita, 4 roky) a v jednom učebnom odbore (výučný list, 3 roky), z toho je 92 žiakov v I. ročníku. Žiakom I. ročníka pripravujeme v novembri slávnostné prijatie do cechu študentov – Imatrikuláciu. V školskom internáte je ubytovaných 121 študentov.

K tradičným študijným odborom elektrotechnika, mechanik nastavovač, mechanik počítačových sietí, komerčný pracovník v doprave pribudli dva nové, zaujímavé odbory -
- grafik digitálnych médií a informačné a sieťové technológie (bližšie informácie www.sosst.sk).

K maturitným skúškam sa pripravuje 83 študentov 4. ročníka. Na dobrovoľnú maturitnú skúšku z matematiky sa prihlásilo až 31 žiakov, ktorí chcú pokračovať v štúdiu na vysokej škole.

Záverečné skúšky v učebnom odbore bude konať 26 žiakov, ktorí majú možnosť získať maturitné vysvedčenie formou denného nadstavbového 2-ročného štúdia.

Do záujmovej mimoškolskej činnosti sa zapojilo 293 žiakov v 14 krúžkoch, najviac do športových.

Škola je v súčasnosti zapojená do 8-mich projektov (niektoré práve úspešne ukončujeme):

1. Comenius – školské partnerstvá - medzinárodná spolupráca škôl Anglicko, Nemecko (výmenné pobyty študentov v týchto štátoch).

2. Obnoviteľné zdroje energie – Fotovoltaika: výroba elektrickej energie pomocou slnečných panelov a jej využitie (na účely výučby i šetrení finančných prostriedkov)

3. Elektronizácia a revitalizácia školskej jedálne (dovybavenie jedálne o moderný čipový systém na objednávanie a výdaj stravy a dochádzkový systém)

4. Projekt cezhraničnej spolupráce – Spoločné vzdelávanie pre budúcnosť (personálne a technologické zabezpečenie výučby v strojárstve - CNC technika) – za cca 4,2 milióna SK (140.000 eur)

5. Premena tradičnej školy na modernú – overovanie nového experimentálneho študijného odboru pre stredné priemyselné školy - Informačné a sieťové technológie, personálne a technické zabezpečenie výučby, za cca 10 miliónov SK (330.000 eur)

6. Modernizácia vzdelávacieho procesu na SŠ (Projekt ÚIPŠ) - vzdelávanie učiteľov pre modernizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu (dodávka 8x PC, 3x notebook, projektor)

7. Vzdelávanie zamestnancov TSK a ním riadených organizácií vo využívaní IKT pri riadiacej a ekonomickej činnosti

8. Úspešná škola – vzdelávanie zamestnancov SOŠ v anglickom jazyku.

V septembri t. r. sa 220 žiakov zúčastnilo Medzinárodného strojárkeho veľtrhu v Brne a súčasne výstavy Logistika a doprava 2009. Túto exkurziu mali žiaci už tradične bezplatne, lebo škola zabezpečila dopravu (5 autobusov) a vstupné prostredníctvom sponzorov.

V októbri žiaci elektrodoborov navštívili výstavu ELOSYS v Trenčíne. V tom istom mesiaci žiaci 4. a niektorí 3. ročníka navštívili výstavu vysokých škôl Akadémia - VAPAC v Bratislave, kde sa prezentovali slovenské i české vysoké školy a agentúry sprostredkujúce štúdium a prácu v zahraničí.

V novembri máme naplánovanú odbornú exkurziu znova do Brna na veľtrh PC techniky DIGITEX. Zároveň absolvujú prehliadku fakulty informatiky v Brne, kde ich oboznámi s podmienkami štúdia na tejto fakulte. **SOŠ Stará Turá**

OHEŇ JE DOBRÝ POMOCNÍK ALE ZLÝ PÁN

O tomto prísloví sa mohli presvedčiť aj naši žiaci prvého stupňa na cvičisku dobrovoľných hasičov v Starej Turej.

Dňa 24. septembra 2009 nám predviedli výcvik žiakov pod vedením pána Nemčeka a dospelých pod vedením pána Calitka.

Ukážkami hasenia a montovaním hadíc nám svoju zručnosť dokazovali v štafetách.

Ďakujeme dobrovoľným hasičom za poučné popoludnie. Vďaka patrí aj rodičom, ktorí prišli so svojimi ratolesťami.

Mgr. Katarína Kovárová, ZŠ

Pamätníkmi Bielych Karpát

Tohtoročné babie leto sme si užili všetci dostatočne, ale mohlo ešte jeden víkend vydržať. Bohužiaľ, žela-

nie organizátorov sa nespĺnilo. Štrnásty ročník pochodu bol poznačený dažďom a neúčastou domácich nad-

šencov turistiky.

Takmer stovka účastníkov prišla z Krásna nad Kysou, Sládkovičova, Galanty, Šale, Trenčína či Piešťan. Väčšinou to boli naši kamaráti-fénixáci, ktorí využili ďalšiu z možností stretnúť sa na peknom podujatí. Prvýkrát sme trasu

pochodu presmerovali cez Náracie, aby sme návštevníkom sprístupnili ďalšiu časť našej partizánskej histó-

rie, ktorej je tento pochod venovaný.

K účastníkom pochodu prehovoril zá-

stupca primátorky Mgr. Ján Tomeš, ktorý ich krátko informoval o udalostiach v osadách Hlavina a Náracie. Pre

nepríazeň počasia sme vynechali výstup na hrebeň k Dibrovovmu pamätníku, ale príroda nám dopriala dvojhodinový pochod od Chaty na kamennom moste až do bunkra vo Vetešovom jarku, kde všetkých účastníkov už tradične čakali špekáčky a teplý čaj. Pršať opäť začalo až na ceste k autobusu, ale to už nikomu nevadilo. S pamätným listom a

účastníckym odznakom vo vrecku sa postupne všetci rozišli domov a o spokojnosti s podujatím svedčili už len večerné SMS-ky, ktoré postupne prichádzali na naše mobily.

Už tradične naše podujatie podporila Nadácia Život, pivnica p. Gažoviča a špekáčky boli opäť od Premaressu. Ďakujeme a veríme, že pätnásť ročník na budúci rok bude slnečný.

Peter Ištoňa

Detská organizácia Fénix

DNI OTVORENÝCH DVERÍ

Stredná odborná škola, Piešťanská 2262/80, Nové Mesto nad Váhom (bývalá Združená stredná škola obchodu a služieb) organizuje pre žiakov základných škôl, rodičov a širokú verejnosť DNI OTVORENÝCH DVERÍ. Akcia sa uskutoční v budove školy na Weisseho ulici č. 1 v piatok 6. novembra od 8.00 do 18.00 a v sobotu 7. novembra 2009 od 8.00 do 14.00.

Bližšie inf. na vývesnej tabuli MsÚ Stará Turá.

SOŠ Nové Mesto nad Váhom

Z Centra voľného času

Čo sme zažili od polovice septembra do polovice októbra 2009

● Už od 16. septembra beží v CVČ Stará Turá 20 záujmových krúžkov, ktoré navštevuje vyše 200 členov vo veku od niekoľko mesiacov až po seniorský vek.

● 25. 9. sme v spolupráci s materskou školou pripravili pre deti Olympiádu rodičov s deťmi. Krásne počasie, usmiate deti, spokojní rodičia a samozrejme ... olympijský slub, zástava a oheň symbolizovali celé septembrové dopoludnie.

● 1. októbra sa rozbehli v CVČ i kluby:
- Babyclub (pre mamičky s deťmi do 3 rokov) - utorok 9.30 - 13.00 hod
- Cévečko (pre deti a mládež do 18 rokov - práca s počítačom, stolný futbal, šípky...) - streda 12.00 - 15.00 hod
- Internetklub (pre členov krúžkov, ktorí

venovali CVČ vzdelávaci poukaz) - piatok 12.00 - 14.30 hod, prvý piatok v mesiaci až do 16.30 hod

- FOR YOU (klub dievčat a žien zameraný na starostlivosť o seba - zdravie, kozmetika, pohyb...) - každý prvý piatok v mesi-

siaci v poobedňajších a podvečerných hodinách.

● V piatok 2. 10. sme chceli oslávť Svetový deň zvierat, no záujem o aktivity bol tak veľký, že sa oslava natiahla na celý týždeň. Absolvovali sme niekoľko výukových programov, aktivity mladých chovateľov, besedu s chovateľkou psov, návštevy rodičov a starých rodičov s deťmi v našom ZOO kútiku a tiež výtvarnú súťaž na tému Motýľ, do ktorej sa zapojilo vyše 40 detí. Z týchto sme vybrali 3 najlepšie práce, ktoré sme ocenili peknými cenami. Oceneními autormi boli: 1. miesto: Denis Filus 2.C, 2. miesto: Kristína Mlynárová 3.A, 3. miesto: Lenka Dzurová 2.C.

Vítazom srdečne blahoželáme a všetkým ostatným ďakujeme za účasť.

Podakovať chceme i deťom a rodičom, ktorí prišli do CVČ i s malým darčekom pre zvieratká.

● V rámci Dní športu 3. 10. 2009 sme zorganizovali v spolupráci s MBIKECLUBOM Myjava športové popoludnie pod názvom SPINNING v CVČ. Spolu sa ho zúčastnilo 23 odvážlivcov, mužov i žien, začiatočníkov i pokročilých. Pre úspech sa akcia bude opakovať v novembri.

Čo pripravujeme v mesiaci november 2009?

● V piatok 6.11. sa o 16.00 hod tešíme na dievčatá a ženy, ktoré sa neboja zmeny a chceli by si vyskúšať LÍČENIE NA STUŽKOVÚ ALEBO PLES. V CVČ na vás čaká vizážistka Zuzka Kadlecová, absolventka kurzu Asociácie vizážistov a stylistov v Českej republike, ktorá Vás oboznámi nielen so základnou starostlivosťou o pleť, ale poradí Vám i v slávnostnom líčení.

● V sobotu 7.11. sa priaznivci pohybových aktivít môžu tešiť na MARATÓN POHYBU. Vymeňte sobotné upratovanie za športový zážitok, vyberte si jednu z aktivít (možno i dve a možno i tri) a doprajte svojmu telu i duši radosť z pohybu. A z čoho možno vyberať?

9.00 - 9.45 Ranné cvičenie pre seniorov zamerané na strečingové cvičenia a cvičenie na veľkých loptách

10.00 - 10.45 Kalanetika

10.00 - 10.45 Cvičenie pre mladé mamičky, ktorým manžel či priateľ postráži detičky

11.30 - 12.15 Cvičenie na stepoch s posilňovaním

13.00 - 13.45 Spinning pre začiatočníkov

14.00 - 17.15 Spinning

Nezabudnite však! Podmienkou je záväzná predbežná prihláška do 6.11.2009. Na cvičenie si treba priniesť vhodnú športovú obuv na prezutie.

Oporúčame priniesť si pitie na doplnenie tekutín a uterák na utretie prípadnej straty tekutín. Cvičí sa pri minimálnom počte 5 prihlásených cvičencov.

Poplatok za jednotlivé cvičenia: 1 euro. Poplatok za spinning: 2,80 eur.

Věra Teplíčková, CVČ Stará Turá

Práca šľachtí. Alebo dnes už nie?

Spomínate si na český kreslený večerníček Bob a Bobek, kráľici z klobúka? V jednej scéne Bob ľahá Bobka z vyhriateho peľuch do roboty a na otázku Bobka „prečo?“ odpovedá: „protože práce šlechtí“.

Táto rozprávka však vznikla v minulom storočí a ja začínam mať pocit, že možno niektoré názory sú v nej už dávno zastarané. Dnes by Bob Bobka z posteľe celkom iste tak ľahko kvôli práci nedostal a keby aj, tak by sa ho Bobek nespýtal „prečo“ ale „zač“. Z čoho tak usudzujem? Z praxe. Trúfam si povedať, že akosi zo slovníka našich detí miznú spojenia dobrovoľná práca, práca zadarmo, idem niekomu zadarmo pomôcť alebo urobím niečo len tak. Práca alebo akákoľvek aktivita sa stáva v očiach našich detí len vidinou a zdrojom príjmu a možného zisku. A to už od veľmi útleho veku. Deti strácajú chuť a nadšenie do akejkoľvek činnosti bez toho, aby mali nič sľúbené. Motiváciou už nie je pochvala a radosť z výsledkov svojej práce, ale sladkosti, peniaze a darčeky. A čo na to my, dospeláci? Túto skutočnosť berieme ako fakt, s ktorým sa nedá nič robiť a nechávame to proste... tak.

Keď si uprašeš, dostaneš toto. Keď prinesieš dobrú znanú, dostaneš tamto. Keď mi pomôžeš, dostaneš, čo si len povieš. A deti na túto hru veľmi radi pristupujú. V tomto vedomí rastú a rastú a keď sa dostanú do teenagerskeho veku a sú v škole nútené absolvovať napr. povinnú prax, akosi nemôžu pochopiť, že niekoľko týždňov budú pracovať len tak, bez toho, aby za to niečo dostali. Túto príležitosť neberú ako fantastický zdroj poznania, ale ako nutné zlo, ktoré ich postretlo na pokojnej ceste životom.

Smutné je na tom to, že človek, ktorý vidí za svoju prácu len peniaze, nemôže byť nikdy dobrým pracovníkom a nikdy sa z takého človeka nemôže stať odborník vo svojej profesii. Len ten, kto si svojej práce váži a má ju rád, môže byť vynikajúcim lekárom, učiteľom, predavačkou či kuchárom.

Učme svoje deti vážiť si každej práce a mať radosť z práce. Nesľubujme im odmeny za bežné činnosti, ktoré by mali byť ich povinnosťou bez nároku na honorár. Ukazujme im, že práca je nielen zdrojom materiálnych statkov ale predovšetkým základná ľudská potreba, ktorá naplňa život človeka. Nečakajme a nehovorme, že sú ešte malí, že sa ešte v živote dostávajú napracujú. Pokiaľ sa nám nepodarí vštepiť deťom pracovné návyky do určitého veku, vstúpia naše deti do života s neuveriteľným handicapom, ktorý budú len veľmi ťažko odstraňovať. Neznižujme v očiach detí prácu iných ľudí. Hovorme im, že každá práca je potrebná. Vysvetlime im, že slovné spojenie „práca šľachtí“ nevzniklo len tak. Že práca robí človeka lepším a krajším.

Že je to dnes veľmi ťažká úloha?

Možno jedna z najťažších ale i jedna z najzodpovednejších. Naučiť svoje deti pracovať, pracovať s radosťou a vážiť si práce iných patrí k najväčším darom, ktoré svojim deťom môžeme do života dať.

Věra Teplíčková

Chceš byť IN?

Stará Turá/Súš: V dňoch 2. a 3. októbra sa v misijnom stredisku švajčiarskej misie Prameň v Súši zúčastnilo 17 žiakov evanjelickej náboženstva z cirkevného zboru Stará Turá, ktorí budú počas nasledovných dvoch rokov navštevovať konfirmačnú prípravu, sústreďenia, ktorého ústredná téma znela: Chceš byť IN?

Cieľom sústreďenia bolo žiakom náboženstva 7. ročníka - konfirmandom priblížiť, čo to znamená byť IN, teda byť moderný a obľúbený v očiach tohto sveta a prispôbovať sa jeho požiadavkám, a čo znamená byť IN v očiach Božích, teda poslúchať Pána Boha. Šiesti vedúci začínajúcim žiakom konfirmačného vyučovania na príklade biblického príbehu o Noáchovi a stavaní korábu priblížili, aké dôležité je poslúchať Pána Boha a Jeho príkazy napriek nepochopeniu a vsmiechu od ostatných ľudí. Účastníci víkendovky sa spolu zamýšľali nad tým, že vytrvalosť v poslúchaní Pána Boha sa vždy oplatí. Taktiež sa dozvedeli, že ako členovia cirkvi tvoria jedno telo, ktorého hlavou je Ježiš Kristus a každý z nich v tomto tele má svoju úlohu.

Okrem zamýšľania sa nad Písmom Svätým, spevu piesní a modlitieb sa konfirmandi potešili i viacerým hram. Ich úlohou bolo napr. počas sobotňajšieho dopoludnia postaviť drevené ohrady, a následne do nich privesť ovce, kozy, a sliepky, ktoré chovajú členovia švajčiarskej misie v Súši, pričom zvieratá z nových ohrad nesmeli utiecť. Tak si mohli konfirmandi vyskúšať, v akej zložitej situácii sa nachádzal Noách, keď staval koráb, a privádzal doň zvieratá.

Na spiatočnej, asi 6 kilometrovej pešej ceste do Súša do Starej Turej konfirmandi mali splniť úlohy na viacerých stanoviskách, a tak získať indicie vedúce k nájdeniu sladkého pokladu, ktorý ich čakal vo dvore farskej záhrady pri evanjelickom kostole.

Počas tohto pobytu sa konfirmandi okrem vzdelávania sa v Božom Slove mohli lepšie spoznať navzájom medzi sebou i spolu s vedúcimi, ktorí sa im budú počas nasledovných rokov venovať na konfirmačnom vyučovaní, i na spoločných stretnutiach dorastať.

Mgr. Daniel Baláž, Zborový kaplán Stará Turá

DOM KULTÚRY JAVORINA INFORMUJE

Program kina Javorina na november 2009

Streda 4. novembra 19.00 h

PRÍPAD NEVERNEJ KLÁRY

ČR, Talianska krimikomédia zavedie hlavných hrdinov do magického prostredia talianskych Benátok, kde prichádza nečakane finále, ktoré potvrdzuje, že nie vždy sú všetky veci a osoby také, aké sa nám zdajú. Hrajú: Claudio Santamaria, Iain Glen, Pavlína Nemcová, Aňa Geislerová, Zuzana Fialová, Dorota Nvotová.

Vstupné: 2eura 95 min. MP od 15 rokov

Utorok 10. a streda 11. novembra 19.00 h

JÁNOŠÍK, PRAVDIVÁ HISTÓRIA

Poľ. SR, ČR, Maď. Výpravny historicko-dobrodružný veľkofilm o Jánošíkovi, charizmatičnom mladíkovi z Terchovej. Hrajú: Václav Jiráček, Marián Labuda, Táňa Pauhofová a ďalší.

Vstupné: 2,20 eura 140 min. MP od 15 rokov

Streda 18. novembra 17.00 h

HANNAH MONTANA

USA hudobná romantická komédia. Keď popularita hviezdy rýchlo rastie, ťažko sa zmieriť s realitou života. Spoznala to najlepšie z oboch svetov. Tetraz si musí jeden z nich vybrať. Hrajú: Miley Cyrus, Billy Ray Cyrus, Vanessa Williams. Slovenský dabing.

Vstupné: 2,10 eura 104 min. MP od 7 rokov

Streda 25. novembra 19.00 h

CHCEŠ MA CHCEM ŤA

USA romantická komédia o mužoch, ženách a obrovskej priepasti, ktorá odhaľuje to, ako o sebe navzájom rozmýšľajú a snažia sa zvädzať opačné pohľavia. Slovenské titulky.

Vstupné: 2,20 eura 96 min. MP od 12 rokov

Možnosť použitia kultúrnych poukazov do 15.11.2009

Dom kultúry Javorina pripravuje

- 15. decembra 2009 o 19,00 hodine koncert dychovej hudby MISTRŤIŇANKA. Vstupné: 5 eur a 5,50 eura

- 25.11.2009 pripravujeme autobusový zájazd do Bratislavy do divadla West na situačnú komédiu: S pyžamom alebo bez... Hrajú: Gabriela Dzúriková, Zuzana Tlučková, Gabriela Škrabáková, Dušan Szabó, Marek Ťapák a Ivan Vojtek. Vstupné a doprava: 19 eur a 16 eur.

Pozvánka na besedu

DK Javorina pozýva milovníkov horolezectva a adrenalínu na besedu so známym horolezcom, cestovateľom a spisovateľom Františkom Kele, ktorá sa uskutoční 12. novembra 2009 od 15.30 hodiny v kaviarni DK Javorina. Beseda s názvom: 3 cesty okolo sveta bude hlavne o jeho výprave na severný pól, na Mount Everest a o knihe, ktorej je spoluautorom s Miroslavom Musilom: Návraty do Polynézie - po Štefánikových stopách.

Vykonávam hĺbkové a antialergické tepovanie kobercov, sedačiek, interiérov áut a iných čalúnených častí profesionálnym tepovačom zn. KARCHER. Tel: 0910 918985, 0903 732436

INZERCIA

Predám Babetu JAWA typ 210 červenej farby. Cena dohodou. Kontakt: 0903 154 678

Kalendárium

HAIKU

Bez bitia prútka
z vrby píšťalôčku ver
nikdy nezrobíš

NAŠE TRVALKY

Michal Klimáček (2.11.1819 Stará Turá, U Klimáčkov - ?), bryndziar, vlastenec. Otec Marie Riznerovej, matky Ludmily Podjavorinskej. Manželka Katarína, rod. Košťálová, brat Štefan Klimáček. Bol bryndziarom v Mošovciach, kde mu pomáhal jeho syn Michal. Zúčastnil sa založenia Matice slovenskej a prispel na ňu značnou finančnou čiastkou. Kandidoval na richtára, zakladal Pomocnú pokladnicu v St. Turej. Od jeho narodenia uplynulo 190 rokov.

Helena Lukáčová (27.11.1919 Stará Turá, Topolecká - 27.4.2004 Stará Turá), pedagóg. Pôvodne pracovala u Micheru, potom začala učiť, vyštudovala popri zamestnaní. Pôsobila na okolitých kopaničiarskych školách, na Odbor. učilišti i ako zástupkyňa a ako riaditeľka na Základnej škole na Komenského ulici, všetko na St. Turej. Bola nositeľkou titulu Zaslúžilý učiteľ. Aktívne prispievala do Staroturianskeho spravodajcu. Tento mesiac je tomu 90 rokov, čo sa narodila.

Karol Salamon (3.11.1904 Batanajka, Rakúsko - Uhorská monarchia - 17.1.2006 Modra), konštruktér firmy Michera a Presná mechanika Stará Turá

pre vodomery. Manželka Irena, rod. Fichtlová. Vyučil sa u firmy Michera, bol dielovedúci i vedúci vývojového strediska Presná mechanika Stará Turá. Po r.1945 podieľal sa na záchrane vojnou poškodených strojných zariadení. Bol nositeľom viacerého vyznamenaní. Uplynulo 105 rokov od jeho narodenia.

František Víťazoslav Sasiňek (11.12.1830 Skalica - 17.11.1914 Kainbach, Rakúsko (pozostatky sú uložené v Skalici), rímskokatolícky teológ, mnohostranná osobnosť. Od r.1869 má čestné občianstvo Starej Turej. Študoval o. i. v Szolnoku, Bratislave. Prednášal filozofiu, matematiku, bol pedagóg, historik, literárne činný, člen Českej kráľovskej spoločnosti vied. Vždy cítil sa byť Slovákom. Od jeho úmrtia uplynulo 95 rokov.

Rudolf Schindler (6.2.1900 Rechnitz, Rakúsko - 29.11.1984 Stará Turá), hudobník, pedagóg. Bol huslista a violončelista v Banskej Štiavnici. V Leviciach založil amatérsky symfonický orchester. R.1949 prišiel na Starú Turú na pozvanie organizovať hudobný život. Zabezpečil noty, nástroje, začal s výučbou. Za tri roky vytvoril prvý súbor, potom ďalšie. Hudobníci získali medzinárodné ocenenia. Pripomíname si 25 rokov od jeho úmrtia.

Spracoval Gustáv Rumánek

NOVÉ KNIHY V mestskej knižnici

BELETRIA

Collinsová Jackie: Hollywodské lásky, Nagyová-Džerengová Petra: Nepýtaj sa kde som, Grisham John: Hra o pizzu, Adamová Anna: Pavučinové pančušky, Heriban Jozef: Posadnutosť, Lahola Leopold: Rozhovor s nepriateľom, Becnelová Rexanne: Rytier z Ružového útesu, Steelová Danielle: Sveták, Young William: Chatrč

POÉZIA

Ferenčuhová Mária: Skryté titulky, Hidvéghyová-Yung: Prasestre

DETEKTÍVKY

Cannell Stephen: Mimo služby, Cornellová Patrícia: Doktorka Scarpetová, Perry Thomas: Syn zabijaka

NAUČNÁ LITERATÚRA

Bajla Jozef: Tvorba technickej dokumentácie, Katuščák Dušan: Ako pí-

sať záverečné a kvalifikačné práce, Valečko Zdeněk: Řešení problémů s PC, Mikloško Jozef: Náhradná starostlivosť, Hensel Wolfgang: Aká je to liečivá rastlina?, Haškovec Vít: Galéria géniov alebo kto bol kto

DETSKÁ NAUČNÁ LITERATÚRA

Clarke Phillip: Stromy, Hollová Patrícia: Objavujeme povolania

DETSKÁ LITERATÚRA

McNish Cliff: Anjel, Dale Jenny: Škola pre šteniatka, Šulajová Zuzka: Džínsový denník 2., Brezina Thomas: Princzná Pia, Witcher Moony: Nina malá alchymistka, Artomov Sergej: Rozprávkové počítanie

Ďakujeme za knižný dar ktorý nám venoval p. Gustáv Rumánek „Staroturianske trvalky“ otvorený zoznam nežijúcich osobností Starej Turej k 1. augustu 2009.

Smútočné poďakovanie

More lásky si so sebou vzala, hory bolesti zanechala. Prázdno je tam, kde znel Tvoj hlas, spomienka na Teba zostane navždy v nás.

Úprimne ďakujeme rodine, príbuzným, priateľom, susedom a všetkým známym, ktorí sa prišli rozlúčiť s našou milovanou mamulkou a babičkou

Helenkou DZURENKOVOU,

ktorá nás náhle navždy opustila 3. októbra 2009 vo veku 79 rokov. **Smútiaca rodina**

Smútočná spomienka

Dňa 8.11.2009 uplynie smutných 10 rokov, čo nás navždy opustil vzácný človek- manžel, otec a starý otec

Ing. Jozef DANIHEL

Chýbaš nám všetkým, spomíname a nikdy nezabudneme...

Manželka s rodinou

Smútočná spomienka

Dňa 4.10.2009 uplynulo 5 rokov od chvíle, kedy nás navždy opustil nezabudnuteľný človek, brat a manžel

Jozef JANÍK.

Kto ste ho poznali venujte mu tichú spomienku...

Smútiaca rodina

Smútočná spomienka

Dňa 12.11.2009 si pripomíname 20. výročie úmrtia nášho otca a starého otca **Štefan HLUCHÉHO** od Samkov.

Odišiel otec nočnou tmou, odišiel ticho s bolesťou svojou. Lásku mal na perách, dobrotu v srdci a poctivosť vo svojej duši.

* * *

Dňa 19.10.2009 sme si pripomenuli 20. výročie úmrtia našej mamy a starej mamy

Rozálie BIELČIKOVEJ z Topoleckej.

Smútiaca rodina

Smútočná spomienka

Dňa 21. októbra sme si pripomenuli 1. výročie úmrtia milovanej manželky, mamy, babičky a prababičky

Anny KUBRICKEJ.

Ticho chodíme k Tvojmu hrobu a spomíname na Tvoju láskavosť a dobrotu.

S láskou a úctou spomínajú manžel a deti s rodinami

Smútočná spomienka

Tá rana v srdci stále boľí a nikdy sa už nezahojí.

Len ten vie čo je bolesť a žiaľ, Kto stratil toho koho tak veľmi miloval a kto miloval veľmi nás.

Dňa 14. novembra 2009 si pripomíname 6. výročie smrti milovaného syna

Mirka KOSTELNÉHO,

Ktorý nám odišiel vo veku 42 rokov.

S láskou a úctou spomínajú rodičia, sestry Jana a Drahomíra s celou rodinou a ostatná rodina

Smútočná spomienka

Dňa 11. novembra 2009 uplynie 15 rokov čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec, starý otec

Šimon PILÁT.

S láskou spomínajú manželka, dcéra a syn s rodinami

Smútočná spomienka

V septembri sme si pietne pripomenuli 95 nedežité narodeniny čestného občana nášho mesta, významného zakladateľa zdravotníckej techniky v Chirane Stará Turá, obetavého organizátora výstavby verejno-prospešných zariadení v Starej Turej, nadovšetko vzácného človeka

Ing. Miroslava NERÁDA,

ktorý sa narodil 12. septembra 1914 a zomrel 28. marca tohto roku.

S úctou spomínajú jeho bývali, ešte žijúci dlhoroční spolupracovníci koncernu Chirana.

Dr. Marcel Gažík

Matričné okienko

NOVÍ OBČIANKOVIA MESTA

Nela Bunová, Romana Topolčanyová, Veronika Sinthia Pilátová, Šimon Švehla, Patrik Medňanský, Hana Hučková, Tatiana Kovárová, Matej Durec, Patrik Durec, Lukáš Pilát

UZATVORILI MANŽELSTVO

Roman Stacho zo Starej Turej a Ing. Janka Lajzová zo Starej Turej Bc. Roman Hučko zo Starej Turej a Mgr. Andrea Michvotová z Dřešina Ján Hluchý z Moravského Lieskového a Ivana Harušťáková zo St. Turej Ing. Michal Šika zo Starej Turej a Ing. Lubica Slezáčková zo Starej Turej Erik Brožek zo Starej Turej a Silvia Blahová z Trenčianskych Teplic Bc. Jana Trúsiková zo Starej Turej a Martin Belan z Bratislavy Dušan Jančok z Prievidze a Viera Volárová zo Starej Turej Vladimír Hlatký z Ružindola a Renáta Štefániková zo Starej Turej Michal Randziak z Nitra a Martina Sadloňová zo Starej Turej Mgr. Stanislav Kukura z Trenčína a Mgr. Monika Rajtárová zo Starej Turej Ján Kýška zo Starej Turej a Ing. Eva Weissensteinerová z Piešťan Zdenko Biesik zo Starej Turej a Anna Bielčíková zo Starej Turej Ladislav Husár z Trenčianskej Turnej a Hedviga Medňanská zo St. Turej Ing. Andrej Volár zo Starej Turej a Ing. Silvia Hudečková zo Starej Turej Branislav Nižňanský zo Starej Turej a Andrea Valeníčková zo Starej Turej

ROZLÚČILI SME SA

Anna Hajtúnová, Anna Idesová, Drahoslav Nemeč, Marcela Šidlová, Michal Ježík, Bohuslav Zelo, Ludmila Solovicová, Alena Eliašová, Helena Dzurenková

Naši jubilanti

- 70.r. - Alžbeta CHNAPKOVÁ, Miroslav ČAMEK
- 75.r. - Alžbeta CIBULKOVÁ, Emília KUČEROVÁ
- 80.r. - Oľga BIESIKOVÁ, Eugen ELIÁŠ
- 81.r. - Ludmila LUKÁČOVÁ, Ludmila SADLOŇOVÁ, Júlia MIKULCOVÁ, Gustáv BLAŠKO
- 82.r. - Emília GREGOROVÁ, Alžbeta LIČKOVÁ, Anna LANČARIČOVÁ
- 84.r. - Anna ZATKALÍKOVÁ, Milan ZEMAN
- 85.r. - Anna MICHALCOVÁ
- 86.r. - Emília HARUŠŤÁKOVÁ, Emília FILLOVÁ, Mária MEDŇANSKÁ, Mária MICHALCOVÁ, Vlasta GAVAČOVÁ
- 88.r. - Božena BUNČIAKOVÁ
- 90.r. - Rudolf POŽGAY
- 91.r. - Adam OTIEPKA
- 93.r. - Alžbeta SLAVKOVÁ
- 98.r. - Martin DUREC

Pod'akovanie starším...

... Aj v kruhu svojich najbližších niekedy niet času na slovo vďaky a uznania. Tí najmenší- vaše milované vnúčatá- sú uponáhľaní školskými povinnosťami a rôznymi aktivitami pre ich vek charakteristickými.

Tí starší - vaše deti- sú zamestnaní prácou, náročnou na psychické i fyzické vypätie, niekedy viac ako desať i dvadsiťhodinové. Veď práca bola a v týchto časoch je ešte viac dôležitou prioritou.

Vy sa stávate medzi svojimi tým majákom i prístavom, ktorý si nájde vždy čas. A to aj napriek vašim niekedy obdivuhodným aktivitám, prácam okolo domu, záhradky... Vy ste nositeľmi toho niekedy chýbajúceho, vy sa stávate vzácní a hodní úcty a vďaky. Stávate sa nimi aj v uliciach nášho mesta, ktoré ste nielen budovali, venovali mu svoj um i prácu rúk, ale stále ste jeho vítanou a vzácnou súčasťou- ako nositelia dobrých a múdrych rád, úprimnosti i vzájomného ľudského spolunážívania v našej malej krásnej Starej Turej...

To je výňatok zo slov primátorky Starej Turej Anny Halinárovej, ktorými vyznala úctu a vďaka staršej generácii a popriala im, aby sa im nedostávala iba v mesiaci október...

Na slávnostnom podujatí Mesto seniorom, ktoré sa konalo v nedeľu 25. októbra v sále DK Javorina a bolo venované seniorom v mesiaci úcty k starším, vystúpili s pásmom slova i hudby žiaci staroturianskych škôl - materskej, základnej i umeleckej.

Ján Mikláš

Chovateľ holubov

Organizácie, ktoré sa venovali chovu holubov sa na Slovensku zakladali až po 1. svetovej vojne. Niekoľko nadšencov, hlavne však Koloman Slimák z Mnešíc pri Novom Meste n. Váhom, ale i Ján Pavlovič zo Starej Turej sa v prvých rokoch ČSR ujali bieloohlavého hrvoľatého holuba, ktorý sa choval vo veľkom počte v sedliackych dvoroch celého Podjavorinského kraja. Strediskom chovov boli obce Brezová pod Bradlom, Myjava a Stará Turá s prifaľnými kopanicami s chovateľmi, ako Ján Čierny z Brezovej pod Bradlom, či Samko Dudík z Myjavy. Nadšenci docielili, že po r.1926 tento náš národný holub, slovenský hrvoľiak, bol uznaný za samostatné plemeno, západné Slovensko je jeho kolískou, je holubom Považia a tu sa vraj mal chovať od nepamäti. Bol to výsledok práce predovšetkým dlhoročného chovateľa, nestora chovateľov slovenských hrvoľiakov, Kolomana Slimáka.

Treba však podotknúť, že nemáme presné údaje o jeho vyšľachtení. Choval ho desaťročia, prechádzal z jednej generácie na druhú ako dedičstvo po otcov, považovali ho za inventár svojho dvora. Vyskytli sa tiež snahy považovať slovenského hrvoľiaka (slovenského voláča) za moravského bělohlávka, čo však vyvrátil Koloman Slimák už r.1924.

Väčšinu článkov o tomto holubovi písali už spomenutí chovatelia, nadšenci Koloman Slimák a Ján Pavlovič. Obaja boli vytrvalými propagátormi a bojovníkmi za uznanie slovenského hrvoľiaka ako samostatného národného plemena. Ján Pavlovič o tomto svojom hobby dost publikoval v odborných časopisoch do 2. svet. vojny (napr. časopis Rádce – český rolník a pod.). Články boli na primeranej odbornej a štýlickej úrovni. Píše o.i.: „...pred 35 rokmi, ako 14. ročný chlapec chodieval som susedovi obdivovať jeho holuby, slovenské voláče. Mal 4 páry modrých, čiernych a tigrov. Mohutných postáv, fúklych, krásnych figur...Je to holub veľmi užitočný, má veľké mláďatá výbornej akosti, na ktorého mäsičku si i ten najväčší labužník pochutná...“. Priznal sa, že chová aj zvláštny typ koňa zo Žigardu (Žihárec), za ktorého dostal zlatú medailu v Trnave a ministerskú pochvalu.

Príchod hospodárskej krízy v r.1931 zaznamenal však stagnáciu v chove holubov, tá sa naplno rozvinula až po r.1945.

Ján Pavlovič bol tiež zručný drevosústružník (traksiér), zhotovoval výborné točky do sudov. Ako jeden z mála evanjelikov na Starej Turej vstúpil však za Slovenského štátu do Hlinkovej gardy a sa mal politicky angažovať. Z týchto dôvodov po vypuknutí SNP bol partizánmi zaistený a pri pokuse o útek z automobilu v Hrachovišti zastrelený!

Literatúra: Štefan Maar, Slovenský hrvoľiak, Slovenské vydavateľstvo pôdohospodárskej literatúry, Bratislava 1966.

Informácie z Mešťánkovej kroniky.

Gustáv Rumánek

UČITEĽ JÁN OBETKO

(28.11.1885 Uhrovec – 10.12.1972 Bratislava)

Učiteľ Ján Obetko učil v r.1913 - 1916 na našej kopaničnej škole na Dúbrave. Venujeme v úvode tohto jeho životopisu pár riadkov opisu tejto školy nám známymi pamätníkmi. Škola vznikla r.1863. Chodili do nej žiaci z blízkej, či vzdialenejšieho okolia, ako napr. z Topoleckej, zo Súša, od Samkov, z Trávníkov, či z Brezovky. Škola bola dvojtriedna pre 1. až 6. ročník a navštevoval ju takmer dvesto detí. Učili v nej ľudoví učiteľia, potom Martin a Ján Ježo, Michal a Ján Filípek, Ján Obetko, Michal Kuchárik, Jan Urbánek. Škola sa nedožila ani svojej storočnice. Zrušili ju v r.1961. Od 1.9. začali deti chodiť do školy do Topoleckej.

Prof. Jozef Roháček si spomína (okolo r.1890):...zimné mesiace boli pre hauzírerov viac-menej mesačnými odpočinku, pre ich deti a tak aj pre mňa časom chodiť do školy. Mojm prvým učiteľom na Dúbrave bol tiež nejaký mladý „hauzírer“, Sadloň. Na nás žiakov bol dobrý...

... Neskoršie sme mali iného učiteľa, „ujčeka“ J. spoza Dúbravy, zo Stanoviska. Ujček J. boli remeslom krajčír. Ale preto, že boli človekom dôstojného chovania sa a tak vážený, pri čom i zámožný kopaničný občan, dobrý cirkevník a nad to vedeli aj pekne písať, v čom ich málokto prevyšil a konečne i preto, že boli lacnejší ako učiteľ z povolania, akých vtedy asi ani mnoho nebolo, stali sa učiteľom na Dúbrave, v Topoleckej, asi 1 km od nášho domu. Najprv sa učilo v malej, súkromnej budove, ale neskôr postavila cirkev peknú a priestranú školu. Z tej školy zostali mi niektoré rozpomienky...

Pani Miloslava Rozsypalová si tiež zalistovala v pamäti: ...prvý učiteľ, ktorý sa konečne objavil po vzniku ČSR, bol Jan Urbánek z Peček v Čechách....Po prijatí u p. farára Jána Drobného išli si prezrieť Dúbravskú školu....Prešli cez les a o pár metrov videli budovu obkolesenú plotom. „Tak toto je naša Dúbravská škola“, prehovoril pán farár. „Škola u lesa, nadšeným polohlasom dodal pán učiteľ“...Tak najskôr si prezreli učebne, ktoré boli vlavo rozdelené chodbou, boli to priestrané a svetlé triedy. Oproti do svahu bol byt učiteľa. Pekné dve izby od lesa, potom kuchyňa, komora, dreváreň a nejaké dve šopy. Pán učiteľ všetko pozrel a nestrácal svoj radostný výraz. „Pán farár... ale ja by som chcel učiť na tejto škole...dajte prosím súhlas na moje menovanie.“

V takejto škole a v takomto prostredí učil naše deti i učiteľ Ján Obetko. Priblížme si jeho život. Na tohto uhrovskeho rodáka, jedného z prvých poprevratových školských inšpektorov, budovateľa prvého pomníka J.A.Komenského na Slovensku v Skalici, kultúrno – výchovného pracovníka, publicistu a vydavateľa sa neprávom takmer zabúda.

Predkovia Jána Obetku sa spomínajú v Uhrovci ako remeselníci. Pochádzal z rodiny národne uvedomelého obuvníka Gustáva Obetku, o.i. i zakladateľa uhrovskeho ochotníckeho divadla. Na jeho osobný a vzdelanostný profil vplývali rozličné a aj rozvetvené rodinné vzťahy, ako napr. po matke to bol príbuzenský vzťah k miestnemu rodákovi, učiteľovi a básnikovi Michalovi Kiššovi, ako i vzdialenejší vzťah k Riznerovcom.

Samozrejme, že na jeho ľudský profil vplývalo tiež domáce prostredie na tamojšej evanjelickej cirkevnej škole.

Kvôli zdokonaľovaniu sa v maďarčine, so zámerom uplatniť sa v školských službách, študoval v r. 1902 – 1906 na učiteľskom ústave v Šoproni, známom svojou dobrou úrovňou.

Po skončení štúdia dva roky bol kantorom a učiteľom v Turanoch. Po zásahu školskej vrchnosti, pre podporovanie slovenského národného povedomia žiakov, musel prerušiť svoje zamestnanie a krátko pôsobil ako korešpondent na lodi v Hamburgu. Po návrate bol učiteľom v Liptovskej Kokave a do r. 1913 vo Vavrišove, kde sa oženil s učiteľkou Kornéliou, rod. Pálkovej. Pre zlý zdravotný stav svojho manželky onedlho prišiel spolu s ňou učiť na našu školu na Dúbrave. V tomto prostredí bohatom na historické a

kultúrne tradície dostal sa do kontaktu s nábožensko – charitatívnymi pracovníčkami, sestrami Royovými, s Holubovskou

tradiiou a s ďalšími osobnosťami. Odtiaľto r. 1916 narukoval do vojenskej služby, zúčastnil sa bojov na talianskom fronte.

Už krátko po vzniku Česko – Slovenska, ako člen Čítankovej komisie, koncom r.1918 spolupripravil do tlače prvé slovenské čítanky. Vzápätí poverilo Jána Obetku pražské Ministerstvo školstva a národnej osvety zriadiť školské inšpektoráty pre okresy Ilava a Púchov. V tejto funkcii inšpektora realizoval tiež kurzy slovenského jazyka, všestranne sa venoval kultúrno – výchovnej činnosti.

Svoje organizačné schopnosti z oblasti školstva naplno uplatnil v r.1920 - 1929 v Skalici. Opäť tu pôsobil ako školský inšpektor pre okresy Skalica, Senica a nkrátko aj pre okres Myjava až do vytvorenia školského inšpektora v Novom Meste n. Váhom (Karol Treský). Zaslúžil sa o zriadenie štátnych ľudových škôl na vrbovčiansko – častkovských kopaničiach. Za dôležitý nástroj poznávania považoval naučné zájazdy pre učiteľov. Uskutočnili sa exkurzie do vtedajšej Juhoslávie, či do Čiech. Práve návšteva Podkrkonošia, mesta Hoříc, dala myšlienku k realizácii už spomínaného prvého pomníka J.A.Komenského na Slovensku.

Za pričinenia Jána Obetku inštalovali v Skalici pamätné tabule národnému buditeľovi F.V.Sasinkovi, či MUDr. Pavlovi Blahovi, organizátorovi a účastníkovi luhačovických porád slovenských a českých predstaviteľov pred I. svetovou vojnou.

V Skalici vykonával tiež okrem svojich úradných povinností i celý rad dobrovoľných kultúrno – výchovných činností. Venoval sa tu aj bohatej redakčnej a vydavateľskej práci. V r. 1923 a 1928 redigoval miestny časopis Obzor, resp. Slovenský obzor a v r. 1929 aj regionálny týždenník Slovenský Pomoravie.

Počas pôsobenia v tomto meste tiež založil vydavateľstvo. Jeho hlavným poslaním sa stalo vydávanie kníh pre mládež s úmyslom rozširovať vzdelanie, pestovať zdravé vlastenectvo, mravné zásady a úctu k všeludským hodnotám. O tom, že Obetkom vydávané knižky mali dobrú odozvu medzi vtedajšou kultúrnou verejnosťou, svedčia kladné vyjadrenia v časopisoch, v okruhu spisovateľov, najvyšších cirkevných predstaviteľov, ako aj na Ministerstve školstva a národnej osvety.

Po abdikácii z postu školského inšpektora v septembri 1929 a po odchode do predčasného dôchodku presťahoval sa zo Skalice do Bratislavy. Tu sa podieľal v r. 1932 na založení Učiteľského slovenského nakladateľstva U NÁS. Išlo o svojopomocný družstevný spolok, ktorého zámerom bolo vydávanie a rozširovanie kníh, novín, brožúr, učebných pomôcok a umeleckých publikácií na Slovensku. Ján Obetko stal sa prvým riaditeľom tohto nakladateľstva a s prestávkami bol ním až do jeho zániku v 40-tych rokoch.

Nemožno zabudnúť ani na prednášateľskú aktivitu Jána Obetku s pedagogickou tematikou v bratislavskom rozhlase, na jeho články v časopisoch a zborníkoch.

V súvislosti s našou Dúbravskou školou ani si nevedomujeme, aká vtedy ešte iba začínajúca osobnosť v učiteľovi Jánovi Obetkovi tu pôsobila. Svojou celoživotnou pedagogickou, organizačnou, kultúrnou – výchovnou, vydavateľskou a publikačnou prácou v duchu myšlienok J.A.Komenského o šírení výchovy a vzdelania si Ján Obetko zasluhuje, aby sme si ho trvale pripomínali.

Literatúra:

Milan Šišmiš, Ján Obetko, iniciátor prvého pamätníka J.A.Komenského na Slovensku, pedagóg a vydavateľ, Brožúra

Pamiatke 200. výročia postavenia tolerančného evanjelickeho kostola na Starej Turej, brožúra,

Spomienky Jozefa Roháčka, Miloslavy Rozsypalovej a Emílie Alušícovej, Staroturiansky spravodajca.

Gustáv Rumánek

PRÍRODA MOJA KAMARÁTKA

Oblasť Bielych Karpát tvoria neopakovateľne krásne lúky, polia, nádherné listnaté a ihličnaté lesy so zaujímavými prírodnými scenériami, ktoré poznajú milovníci poľovníctva, hubári i rybári.

Obklopení touto nádherou nás médiá vracajú k realite celého sveta.

Doba nežičí tým, ktorí stavajú na cíte, morálke, učte k životu. Prefudnené mestá, znečistená voda, vzduch, vyhynuté rastliny a živočíchy sú alarmujúce.

V akom prostredí žijeme my, v malom štáte v strede Európy? Hrdo si hovoríme, že sme jej srdce. Sme však srdcom, ktoré môže udržiavať pri živote, ozdravovať, prispievať ku zdarnému fungovaniu biosféry? Výsledky monitoringu stavu životného prostredia v SR však nie sú optimistické. S nárastom obyvateľstva súvisí rozvoj ťažby, priemyslu, dopravy, rast spotreby produktov, ktorých výroba nadmerne zafaľuje životné prostredie.

Naša spoločnosť je žiaľ, v štádiu, keď prevažná časť chce vlastniť, konzumovať a užívať. Preto pred nami všetkými i príslušnými inštitúciami stojí náročná úloha:

Výchovu apelovať na zmenu orientácie ľudí, aby postupne dospeli v postoj, povedané slovami Ericha Fromma, od cieľa „mať“ k cieľu „byť“. Len tak bude mať šancu na život

vo vyhovujúcom prostredí aj nasledujúca generácia.

Uvedomujúc si dané skutočnosti MŠ Hurbanova 153/62 Stará Turá zrealizovala za aktívnej pomoci všetkých pedagogických zamestnancov a štedrého sponzora - jednej mamičky, enviropopoludnie pre deti, rodičov MŠ a širokú verejnosť s názvom PRÍRODA NAŠA KAMARÁTKA.

Autorkou projektu bola pani učiteľka Darina Tomanová. Jej nápaditosť a dlhoročná pedagogická prax dokázali prilákať k plneniu úloh so zameraním na: rozvoj kladného vzťahu k prírode a ochranárskeho postoja voči nej, na rozvoj empatického čítania a schopností detí zdolávať prekážky vyššie deväťdesiat detí.

Okrem zaujímavých úloh na siedmich stanovištiach veľkým lákadlom bolo: nafukovanie „zvieratkových“ balónikov, ma-

lovanie tváričiek detí, ktoré sa pod rukami výtvarníčky menili na rôzne šelmy, odmeny vo forme chutných darov prírody, medaily, nálepky a iné odmeny, ktoré deti získali po splnení úloh.

Hreje nás pocit, že sme spoločne s rodičmi a širokou verejnosťou cez bohatý citový zážitok v toto popoludnie zasiali v deťoch semienko lásky, úcty, kladného vzťahu jedného k druhému, k prírode.

Veď dieťa sa učí od svojho rodiča, učiteľa, ten od múdrych ľudí a múdri ľudia sa učia od prírody. Nezabúdajme, že v prírode, v jej jednoduchých a pre človeka niekedy zložitých zákonoch je ukrytá celá myšlienková podstata a základ existencie života.

Touto cestou chceme poďakovať NADÁCII ŽIVOT za poskytnuté finančné prostriedky, vďaka ktorým sme tento projekt v tak rozsiahlej forme mohli realizovať.

Dana Bahníková

OZNAM

Mesto Stará Turá vyhlasuje výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľky Materskej školy, Ul. Hurbanova 142 v Starej Turej. Prihlásiť sa je možné do 20.11.2009 do 12.00 hodiny.

Podmienky nájdete na www.staratura.sk, na úradnej tabuli MsÚ a na školskom úrade (tel. 746 1647).

SUSEDIA 5

Ťažké slová

Za humnami našich susedov sa rozprestierali družstevné lány a v nich sa kdesi uprostred i skraja strácali ich zdedené i nadobudnuté roličky. Rozumom uznávali, že ako im pribúdalo rokov, tak im ubúdalo síl, deti si našli svoje životné postate inde, než budúcnosť ich gazdovania bola neistá. Ale ich majetok a zem bola pre nich istotou, ktorú teraz stratili.

Štrýkovi Štefanovi srdce stislo zakaždým, keď vošiel do prázdnej maštale, kde kedysi stával pár koní, tri kravy, dve jalovičky - a teraz v kúte prežúva jediná kravka. Keď prestane dojiť, aj tá pôjde het. A tetka Kača od jedu zhodila aj hrotek.

„Načo mi je, keď nemám kravu. Kozu môžem podojiť aj do hrnka“.

No nebola to len strata majetkov, čo kvánila ich ubolené starecké duše. Ešte aj jazyky aby si lámali na kadejakých nových slovách, ktoré sa im „ani do huby nesceli zmiesť“.

Dedko Štefan volali vnúčika - prváčika, čo bol u nich na prázdninách: „Pod Janko, ideme si čítať o drigách“! Darmo ho Janko opravoval, že to nie sú drigy ale strigy. Dcéra mu uplietla pod stromček vlnený pulóver. A on si pochvaľoval, ako ho ten „pulomet“ dobre hreje na boky. Posledných rokoch dobre nepočuli, než ľudia sa ani nevidili, že nové slová komolia po svojom. Ani autobus neuznávali, strýko ako na truc naďalej chodili do mesta pešo, svojimi osvedčenými chodníkmi. Možno to bolo preto, že im robilo problém už len vysloviť slovo autobus, lebo antonobus nie je autobus. Tetka kača mali podobné problémy, ale tú zas ľudia upodozrievali že slová prekrúcajú preto, aby boli zaujímavejšia. Keď sa jedného dňa na susedovej streche objavila televízna anténa, tetka div z nôh nespádli. Takú novinu si predsa nemohli nechať pre seba. Prehodili si čistejšiu zásteru, chytili nákupnú kabelu, hoci akurát nepotrebovali nič kupovať, primkli dvere a hybáj až na Dolinu k obchodu. Vedeli, že tam nájdu vďačné poslucháčky. Ako bez duše dobehli k skupine žien, čo čakali, kedy privedú do predajne chlieb, a hneď oznamovali novinu. „Dušenky milé, či to vidzel svet, už aj náš sused Ščeľfan má tu terezu“! „Nespletajte, tetka, šak strýkova žena sú Zuzka a nie Tereza. Čo majú frajérku, či čo? Šak by ich tá hnala - oboch“! „Ale čoby, vy motovidlá jakésik, no tú terezu, čo sa do toho kuká: Vjéte?“ A to strýkovi syn priviezol televízor. Raz tetku Kaču v ktoromsi dome ponúkli mrazenou rybou. Zachutila im a pri najbližšej ceste do mesta sa rozhodli túto dobrotu kúpiť. Samozrejme vošli do Potravín a pýtali si „mrazovky“. „Teta, to my nepredávame, musíte ísť hen naproti.“ Naproti Potravín bola Obuva. Predavačka prišla pýtané mrazovky. Čierne, teplučké vpredu sa zapínali na zips. Tetka sa dívajú a čudujú. 4o tie predavačky nerozumejú po slovensky? „Dzevenko moja, ja nescem papuče, ale mrazovky na jedzenie. Také, čo sa vyprážajú s prjézľami.“ Na koniec tie svoje „mrazovky“ predsa kúpili, no nie tie v Obuve ale tie v Potravínách.

Narozdiel do strýka Štefana, tetka sa náramne rada vozili autobusom. „Ná doby taký kusisko išel pešo, keď ca môžem odvésci“. V tom čase niektoré autobusové spoje brávali za sebou takzvané vlečky. Najmä žiacke a roľnícke spoje bývali preplnené, a tak vlečka bola potrebná. Inokedy vlečky bývali odstavené na autobusovom stanovišti. V autobusoch okrem vodiča býval aj sprievodca, ktorý predával a klieštikami dierkoval cestovné lístky. Tetkin autobus prišiel do kopaníc a náhodou sa postavil tesne prd odstavenú vlečku. „Palko“, oslovili tetka známeho sprievodcu, „môžem si sannúť aj do téj vlečky? Tu máš jakosik moc ľudí“. A sprievodca, huncút vybíjaný, pritakal: „pravdaže tetičko, len si sadnite“, hoci vedel, že vlečku tento spoj neberie. Kedy sa tetka dostali domov a či im tá mrazovka dotiaľ nerozmrzla, veru neviem. Nuž aj takto sa naši susedia vyrovnávali s úskaliami novej doby.

Alžbeta Cibulková

Kostoly pod Veľkou Javorinou

Téma histórie kostolov v našom regióne je veľmi okrajová záležitosť, pritom sú to zväčša najstaršie dochované objekty, poskytujúce množstvo zaujímavých svedectiev o minulosti. Je zaujívané v historiografii držanie sa len písomných „faktov“ pred archeologickými nálezmi. Jedným z príkladov je r.k. kostol v Krajnom, kde minulý rok skončil archeologický výskum vedený RNDr. Mgr. Marianom Samuelom z SAV Nitra. Výskum vyvrátil doterajší názor na vek kostola z konca 16. storočia a určil ho na koniec 14 stor. (Ctibor I). Na prednáške v Nitre som sa pýtal Dr. Samuela aké má vysvetlenie. Odpovedal, že dochované písomnosti z neznámeho dôvodu sú neúplné alebo sa mylia. Podobné nejasnosti sú aj okolo ruín kostola v Hrušovom kde prebiehal archeologický výskum vedený Doc. PhDr. J. Hoššom, CSc. z UK Bratislava v roku 1996. Kostolík podľa literatúry mal pochádzať zo začiatku 14 stor. no výskum ukázal niečo úplne iné. Nové datovanie sa posunulo na začiatok 17 stor. ako neskorý barok. Pri rozhovore s Doc. PhDr. J. Hoššom, CSc. mi to bolo jednoznačne potvrdené. Na tomto kostole je zaujímavé natočenie vchodu kostola i jeho veľká vzdialenosť od obce. V kostole sú pochovaný starý rodičia Mórica Beňovského. Ku kostolu bola pristavovaná veža ktorú volajú „Husitská veža“. Rovnakú „Husitskú vežu“ máme tiež v Krajnom kde bola dostavovaná ku kostolu i v Starej Turej kde bol pravdepodobne dostavovaný kostol ku veži. V Starej Turej prebiehal v 80. rokoch archeologický výskum no neviem s akým výsledkom. Je len možno predpokladať že bol postavený neskôr ako vo Vaďovciach kde si postavili v r.1424 spoločný kostolík pre Vaďovce, Kostolné a vtedy najmenšiu obec Starú Turú. Kostol vo Vaďovciach je jedna veľká záhada, i keď písomnosti sú naoko presné. V podzemí kostola sa nachádza rozsiahla krypta akej v najbližšom okolí niet. Má okolo 20m² vchod je dva krát zamurovaný a boli tam nájdené pozostatky asi troch ľudí, možno pamätných troch richtárov. V minulosti bola vykradnutá. Pravdepodobne v r.1424 vybudovali kostolík na ruinách staršieho kostola, nakoľko tvar a spôsob stavania krypty má románsky sloh a ani v žiadnych spisoch sa nenašla zmienka o jej výstavbe. Ďalšou záhadou je r.k. kostol v Bzinciach oficiálne datovaný na pol.14 stor., no podľa katolíckej vizitácie z r.1776 sa uvádza ako „Templársky“ z r.1215. Tento údaj nepriamo dokazuje aj nájdenie pomníka pri kostole zo začiatku 14 storočia na ktorom je vytesaný latinský kríž a skratka E-L značiace „slobodný rytier“. Je uložený v Trnavskom múzeu. Už kráľ Štefan I prikázal stavať drevené kostoly po ktorých určite niet žiadnej stopy. Ďalej je tu rozsiahly výskyt hradísk i pravdepodobných ktoré čakajú na svoje objavenie. Je dokázané že hustejšie osídlenie obyvateľstva nebolo v nížinách ale v dobre chránených kopcoch vhodných na obranu v hradiskách. Veď storočia vojenských pohrôm mohli priniesť pre tento región katastrofálne dôsledky ako napríklad tatársky vpád 1242, boje so susednou Moravou či Matúš Čák Trenčiansky. Čo tu v skutočnosti bolo od čias Veľkej Moravy po Ctibora I sú zväčša len dohady a len dôsledný archeologický výskum by mohol vniesť viac svetla. Nesmieme zabúdať že náš kraj nie je umiestnený niekde na periférii Európy ale v centre, s historickými cestami ako v minulosti tak aj dnes.

Miloslav Stupavský

Zabudnuté osudy staroturianskych škôl

Velmi často chodievam do múzea, kde si postupne prezerám hlavné písomné a fotografické pamiatky zo Starej Turej. Viackrát som sa pristavila pri paneli, na ktorom sú fotografie staroturianskych škôl. Nezdalo sa mi, že sa tam nenachádza poriadna fotografia z bývalej evanjelickej školy na Dúbrave. Ponúkla som sa pani riaditeľke múzea Mgr. Elene Ondrášikovej, že jej donesiem školské fotografie mojej mamy, ktorá túto školu navštevovala v 30-tych rokoch. Doniesla som tri fotografie. Na dvoch boli žiaci odfotografovaní pri plote a na tretej fotografii pred školou. Lenže pani Ondrášiková spoznala, že škola na prinesenej fotografii nie je škola Na Dúbrave ale v Súši. Vôbec som netušila, že moja mama chodila do školy i v Súši a nielen Na Dúbrave. To ma podnietilo, že som začala pátrať, kde by tá škola v Súši mohla byť. Jednu školu v Súši som poznala, ale tá bola postavená neskôr, po 2. sv. vojne. Dočítala som sa, že bola u Štefana Mikulca v bývalej krčme. Zo zoznamu posledného prečíslovania domov som usúdila, že dom by ešte mohol stáť. Vybrala som sa ho hľadať a aj som ho našla v Hornom Súši. Hneď som si ho vyfotila a na spätočnej ceste aj bývalú novšiu školu.

O pár dní som si išla vyfotografovať i školu Na Dúbrave, o ktorej som vedela už dávnejšie a pred pár rokmi som už v jej blízkosti bola. Súčasní majitelia boli ku mne veľmi milí a dovolili mi odfotiť obe dúbavské školy a poskytli mi veľmi cenné informácie. Keďže som bola už 2-3 km od bývalej búzickej školy, išla som si ju tiež odfotiť. V osade U Búzikov som nikdy pred tým nebola a tak som si odfotila viaceré domy, pokým som už úplne náhodou prišla k tej pravej budove bývalej školy. Z osady U Búzikov som lesom pokračovala do Topoleckej, kde som vo fotení škôl pokračovala. V Topoleckej vlastne nikdy nebola postavená škola. Škola sa postupne nachádzala v 4 súkromných domoch. A nakoniec sa nachádzala v kultúrnom dome.

Keďže mi už z kopaničiarskych škôl chýbali vyfotiť iba bývalé školy na Papradi a v Durcech Doline, ďalší môj bicyklo-fotografický výlet smeroval tam. Na Papradi som si vyfotila bývalú starú i bývalú novú školu. V Durcech Doline jednu dočasnú školu a budovu bývalej školy. Druhý dom dočasnej školy už nestojí celé desaťročia, odfotila som si aspoň miesto, kde stál.

A logické bolo, že som si neskôr vyfotila i všetky školy v Starej Turej, ktoré ešte stoja. Najpodstatnejšie údaje o školách som si pozisťovala už dopredu, hlavne z článkov Heleny Lukáčovej, ktoré zverejňovala v Staroturianskom spravodajcovi. Fotografie škôl (starých i mojich súčasných) a základné údaje o nich som si zača-

la usporiadať. Postupne som si to dopĺňala o ďalšie údaje z výpisov zo školských kroník, z kroník Úradníckovej i Meštiankovej, zo zápisnic katolíckej školskej stolice, z rozprávania pamätníkov. Veľa mojich známych a spolužiakov mi požičalo fotografie žiakov a učiteľov. Po nahromadení dostatku písomných i fotografických materiálov o staroturianskych školách som usúdila, že by som o týchto školách mohla napísať seriál článkov do nášho časopisu. Myslím si, že veľa ľudí v Starej Turej dodnes nevie, kde všade v Starej Turej i na staroturianskych kopaničiach boli umiestnené školy.

Školy – to je téma, ktorá sa týka každého z nás. Každý staroturiansky rodák navštevoval niektorú z nich, alebo i viaceré. V bývalej národnej škole som navštevovala 1. a 2. triedu, v bývalej katolíckej škole 3. a 4. triedu, 5. až 7. triedu v bývalej meštianke 8. a 9. triedu v novopostavenej pavilónovej škole. Navštevovala som hudobnú školu (neskôr LŠU) pri bývalom kine. Moja mama navštevovala školu na Dúbrave i v Súši. Jej otec tiež školu na Dúbrave. Moja babička rod. Klimáčková i s rodičami chodila do evanjelickej školy na Papradi a dokonca jeden veľmi vzdialený príbuzný Klimáček bol na Papradi jeden z ľudových učiteľov.

Moje deti chodili skoro do tých istých škôl ako ja. Otec, ktorý je pôvodom z Lubiny, navštevoval meštiansku školu na Starej Turej a do tejto budovy školy chodí už 4. generácia mojej rodiny (otec, ja, moje deti a moja vnučka a vnuk).

Verím, že staršia a stredná generácia si seriál článkov o staroturianskych školách a ich osudoch prečíta rada už teraz a mladší ľudia možno neskôr, keď ich začne zaujímať história rodiny a rodného mesta.

Články o jednotlivých školách nebudú môcť byť vyčerpávajúce, lebo dlhá história hlavne cirkevných škôl sa nedá vpsať na 1-2 strany pokiaľ chcem použiť v článku dostupné staré fotografie škôl, fotografie učiteľov so žiakmi a fotografie súčasné.

Mojim cieľom je informovať ako sa v dávnej (i nedávnej) minulosti učilo, ako vyzerali školy kedysi i dnes, kde sa nachádzajú, kto všetko sa zaslúžil o vzdelanie a rozhladenosť našich bývalých i dnešných obyvateľov.

Všetky práce z histórie Starej Turej i rodiny, ktoré si spracovávam, sú určené hlavne pre mojich potomkov a preto sa v niektorých článkoch môžu objaviť autobiografické momenty týkajúce sa mojej rodiny a mojich spolužiakov.

Sériu článkov začnem v nasledujúcom čísle kopaničiarskymi školami, aby články o staroturianskych miestnych školách nasledovali po sebe od najstarších po najnovšie.

Ing. Eva Tomisová

Tragická kapitola rómskych dejín

(Venované pamiatke mojich rómskych spoluväzňov vo väznici trencianskeho gestapa v polovici novembra 1944).

Najsmutnejšou kapitolou novodobých dejín európskych Rómov je obdobie druhej svetovej vojny. Teória rasizmu nacistického Nemecka v tzv. Norimberských zákonoch z roku 1935 klasifikovala Cigánov – podobne tiež Židov a černochovo ako „element zabraňujúci čistote rasy“. Podľa výnosu o Cigánoch z roku 1938 bolo cigánske obyvateľstvo vylúčené z radov nemeckého národa a malo sa zabrániť jeho rasovému miešaniu. Na čele Ríšskej centrály pre potieranie cigánstva (tzv. Reichzentrale zur Bekämpfung des Zigeunerunwesens) stál ríšsky vodca SS a šéf nemeckej polície Heinrich Himler.

V decembri 1939 bol nariadený súpis všetkých Cigánov a cigánskych miešančov v ríši, ktorí sa potom museli podriaďovať rasovo-biologickému vyšetreniu, na základe ktorého boli rozdelení do piatich skupín podľa podielu cigánskej a nemeckej krvi. Následne dňa 17. apríla 1940 vydal Himler pokyn na prvú cigánske transporty smerujúce na Poľské územie.

Špeciálny cigánsky tábor, v ktorom boli najmä Kalderaši a Lovári z Maďarska, Rumunská a Balkánu, bol zriadený v roku 1941 v Lodži a špeciálny koncentračný tábor pre európskych Rómov v Osvienčime II. – Brzezinka (Auschwitz II-Birkenau).

Prvý transport sem prišiel v januári 1943. Na odev našli väzňom čierne trojuholníky, na rameno im vytetovali okrem čísla písmeno „Z“ (Zigeuner). V tábore bolo okolo 20 tisíc Cigánov, najviac nemeckých, poľských, rumunských, maďarských, holandských, nórskech, litovských a francúzskych. Početnú skupinu tvorili i Rómovia z protektorátu Čechy a Morava.

Podľa súpisu z roku 1942 evidovali v českých zemiach 5380 Rómov, ktorých sústredili najprv do kárných táborov (Lety pri Písku, Hodonín pri Kunštáte). Do Osvienčimu bolo z protektorátu odtransportovaných vyše 4500 Rómov, z ktorých sa väčšina nevrátila. V nevyhovujúcich podmienkach tu európski Rómovia čakali na smrť. Mnohí sa stali obeťami nefudských, tzv. „vedeckých pokusov“ dr. Mengeleho. Dňa 1. augusta 1943 boli všetci obyvatelia cigánskeho tábora odvezení do plynových komôr. Podľa zachovaných evidenčných kníh prešlo týmto táborom takmer 21 tisíc európskych Rómov.

Slovenský štát, ktorý vznikol v roku 1939 po rozpade Československej republiky v mnohom napodobňoval diskriminačné rasové zákony Nemeckej ríše. Usadlí Rómovia mali odstrániť svoje obydlia od verejných, štátnych a vicinálnych (vedľajších) ciest. Jednotlivé diskriminačné opatrenia boli zamerané na obmedzovanie pohybu Rómov; nesmeli cestovať verejnými dopravnými prostriedkami, vstupovať do parkov, verejných miestností, obchodov. Do miest a obcí smeli vstúpiť len vo vyhradených dňoch a hodinách. Nedodržanie týchto predpisov bolo trestané bitím, väzením, potupným strihaním žien dohola, čo iniciatívne vykonávali najmä gardisti, ktorým boli Rómovia vydaní na milosť a nemilosť.

Vzťah slovenského obyvateľstva k Rómom nebol všade negatívny. V mnohých lokalitách, kde bolo tradične dobré vzájomné spolunažívanie, sa „svojich“ Rómov zastali a nedovolili ich odvláčenie do pracovných táborov. Stačilo, ak sa zaručili, že Rómovia pre nich pracujú – napríklad na poli pasú dobytok. Mnohí Rómovia, najmä na strednom Slovensku narukovali v auguste 1944 do povstaleckej armády, neskôr pôsobili ako partizáni.

Po obsadení Slovenska nemeckou okupačnou armádou od jesene 1944 do jari 1945 uskutočnili špeciálne jednotky SS na mnohých miestach Slovenska masové popravy rómskeho obyvateľstva. Rómov postriekali priamo v očiach, na masových popravných miestach (v Kremničke, Kováčovej, na židovskom cintoríne vo Zvolene) alebo ich nechali zaživa uhorieť v drevených stavbách do ktorých ich nahnali. Takýmto spôsobom ukončili svoj život Rómovia, keď spomenieme len niektoré z nasledujúcich lokalít: Valaská Belá, Žiar nad Hronom, Čierny Balog, Krupina, Tisovec, Detva, Hriňová, Dubnica nad Váhom... Takto nezmyselne vyhaslo takmer šesť stoviek rómskych životov.

U väčšiny Rómov je málo rozvinutá historická vedomie. Spomienky na život počas druhej svetovej vojny dožívajú často len v pamäti najstaršej generácie. To čo pretrvalo vo vedomí širšej rómskej populácie je pocit krivdy a nedôvera voči „bielym“. Životná skúsenosť z obdobia svetovej vojny sa takto stala jedným zo zdrojov súčasnej bariéry vo vzájomnej medzietnickej komunikácii.

JUDr. Marcel Gažik

SZPB Stará Turá a Nové Mesto nad Váhom
(voľne spracované podľa Arne B. Manna)

Zaujímavý prázdninový týždeň

Komisia pre sociálne veci a bývanie v Starej Turej okrem iných činností spravuje i charitatívny fond založený mestom Stará Turá. Fond je založený na báze dobrovoľných finančných príspevkov fyzických a právnických osôb. Hlavným cieľom fondu je poskytnúť sociálnu pomoc občanom nášho mesta, ktorí sú v ťažkej finančnej situácii, ktorú nedokážu riešiť vlastnými silami. Získať finančné prostriedky do fondu

accenture
High performance. Delivered.

nie je jednoduché, členky komisie už niekoľko rokov úspešne organizujú zbierku do charitatívneho fondu mesta počas Vianočných trhov. Vďaka tomu, že sa každým rokom suma, ktorú získame od Vás zväčšuje, otvárajú sa nám širšie možnosti pomôcť ľuďom okolo nás.

Vďaka vypracovanému projektu „Spoznaj krásy Slovenska a hľadaj nové perspektívy“ sa nám od Nadácie PONTIS, ktorá administrovala Zamestnaneckej grantový program Accenture 2009, podarilo získať financie na letný tábor pre 11 detí z rodín v sociálnej a hmotnej núdzi zo Starej Turej.

Využili sme ponuku Medzinárodného letného tábora organizovaného Maticou slovenskou v Tatranskej Lesnej. Matica slovenská ako inštitúcia nám dávala záruku kvality tábora a zodpovednosti voči deťom. Naše predpoklady sa v plnej miere naplnili. Desiat detí, ktoré boli účastníkmi tohto tábora sa vrátili nadšené a plné dojemov z úžasných zážitkov, ktorými bol týždeň v Tatrách bohaty naplnený. Tábor ponúkol deťom nielen športové aktivity, zvýšenie kultúrneho a historického povedomia, ale zameral sa i na podporu tvorivosti a zručnosti. Deti vystúpili na Studenovodské vodopády, Skalnaté pleso, Zámkovského chatu, navštívili Spišský hrad, kostol Sv. Jakuba s dielom Majstra Pavla v Levoči, Múzeum v Tatranskej Lomnici, diskutovali s horským záchranárom, sledovali umelecké fúkanie skla, ale mali sa možnosť vyšantiť i v Aquaparku v Poprade, zajazdiť si na konikoch a pracovať v tvorivej dielni. Ako dôkaz spokojnosti detí s táborom vám ponúkame niektoré časti ich hodnotení tábora: „Spišský hrad a oltár majstra Pavla bol taký nádherný, že sa nám odtiaľ ani nechcelo ísť“ - Mirka a Deniska,

„Najviac sa mi páčilo v Aquaparku v Poprade, cesta na Bílikovu chatu“ – Simonko, „Našla som si i nových kamarátov z Rumunská a niektorí boli z Martina a Košíc“ – Terzka, „Zaujímavé boli i kone, ktoré prišli do tábora. Na jednom z nich som sa dokonca i viezla. Z tábora mi zostali pekné spomienky na kamarátov a zážitky“ – Ivana. A na záver malé želanie dvoch účastníčok: „Bolo tam super!!! Dúfam, že tam ešte pôjdeme.“ – Esterka a Tamarka.

Další chlapec sa zúčastnil tábora pre celiatikov na liečebno-rehabilitačnom a rekondičnom pobyte v Mošovciach. Tábor ponúkal deťom zaujímavé turistické vychádzky v okolí Martina, zábavné hry, aquapark, množstvo súťaží a nové priateľstvá s deťmi, ktoré majú ten istý problém ako on a predovšetkým pocit, že nie je sám „trocha odlišný od ostatných“. Hodnotenie

nadácia pontis

chlapca: „Som rád, že som mal príležitosť ísť na tábor, vôbec som sa tam nenudil a ďakujem vám.“

Všetkých jedenásť detí bolo v letnom tábore po prvý krát a ich spokojnosť a nadšenie bolo obrovské. Za možnosť poskytnúť deťom takéto krásne zážitky ďakujeme spoločnosti Accenture a jej nadačnému fondu v Nadácii PONTIS. Bez ich finančnej pomoci by sme nemali možnosť ponúknuť zaujímavý a pútavý tábor takému počtu detí. I my, členky komisie pre sociálne veci a bývanie, máme príjemný pocit a radosť, keď môžeme aj takouto formou pomôcť prežiť deťom zmysluplný a nádherný prázdninový týždeň.

DETSKÝ LETNÝ TÁBOR PRE 11 DETÍ FINANCOVALA:

Spoločnosť Accenture a jej nadačný fond v Nadácii PONTIS vo výške 907 eur Charitatívny fond mesta vo výške 398,76 eura

V mene detí ďakujeme!

Zároveň ponúkame možnosť tým, ktorí by chceli prispieť do nášho charitatívneho fondu akoukoľvek čiastkou a podporiť naše činnosti pre sociálne odkázané rodiny – číslo nášho charitatívneho fondu: 1880593151/0200. Za každú, aj tú najmenšiu finančnú pomoc ďakujeme!

Júlia Bublavá
predsedníčka komisie pre sociálne veci a bývanie v Starej Turej

Niečo zo slovenčiny

Pravopis názvov verejných priestranstiev

Názvy verejných priestranstiev, ako sú názvy ulíc, námestí, nábreží a pod., sú vlastné mená, preto na ich začiatku píšeme veľké začiatkové písmeno, napr. Stromová ulica, Štúrova ulica, Hviezdoslavovo námestie, Vajanského nábrežie. Niektoré názvy verejných priestranstiev majú na začiatku druhové označenie, t. j. slová ulica, námestie, nábrežie, a v druhej časti nezodpovedajú genitívnemu prívlastku, napr. Ulica partizánov, Námestie Ľudovíta Štúra, Nábrežie Martina Rázusa. Aj v takom prípade píšeme názov s veľkým začiatkovým písmenom na jeho úplnom začiatku, lebo celý názov je vlastným menom. Ak v druhej časti názvu je všeobecné meno, píše sa s malým začiat-

točným písmenom. Napríklad v názve Ulica partizánov píšeme v slove ulica veľké Ú a v slove partizánov malé p.

Zástrčka a zásuvka

Niektorí používatelia slovenčiny majú problémy so správnym označením súčiastok na pripojenie elektrických spotrebičov na elektrickú sieť. Tým môžeme poradiť, že slovom zástrčka sa pomenúva vidlica s elektrickým vodičom, ktorá sa zasúva do súčiastky, ktorou sa privádza elektrický prúd. Slovom zásuvka sa pomenúva súčiastka, pomocou ktorej sa elektrický spotrebič pripája na elektrickú sieť. Môžeme teda povedať, že zástrčka sa zasúva do zásuvky.

Zdroj: Dr. Matej Považaj, Slovenčina na slovíčko.
Vybral J.M.

Slovak Association of Chinese Wushu

Hľadáte možnosť zmysluplne ešte lepšie zviditeľniť Vami vedenú spoločnosť s možnosťou odpočítania výdavkov do nákladov? Dovoľte mi v stručnosti predstaviť Vám Slovenskú Asociáciu Čínskeho Wushu, ktorá sa uchádza o Vašu priazeň. Wushu je starobylé bojové a zdravotné športové cvičenie pochádzajúce z Číny. Slovenská Asociácia Čínskeho Wushu je ako jediná oprávnená zastupovať šport Wushu na Slovensku i v zahraničí na oficiálnych športových podujatiach. Reprezentujeme Slovensko v týchto domácich i medzinárodných inštitúciách: Domáce, Ministerstvo vnútra, Ministerstvo školstva – sekcia športu, Konfederácia Športových Zväzov, Slovenský Olympijský výbor, Európske – Európska Federácia Wushu (EWuF), Svetové – Svetová Federácia Wushu (IWuF)

Výsledky zo športových súťaží Slovenskej Asociácie Čínskeho Wushu za rok 2009

17.5. 009 **Varšava Open – Poľsko 2009**

Zlatá medaila – Surgoš Milan
Bronzová medaila 2x – Schubertová Romana

13.6.2009 **Austria Open - Wiedeň 2009**

Zlatá medaila – Okrucký Ján
Strieborná medaila – Okrucký Ján
Strieborná medaila – Daubnerová Miroslava
Strieborná medaila – Cuninka Maroš
Bronzová medaila – Nedorost Erik

12.9.2009 **Czech Open - Praha 2009**

Zlatá medaila – Schubertová Romana
Zlatá medaila – Császár Martin
Zlatá medaila – Kohyl Miroslav
Strieborná medaila – Surgoš Milan
Strieborná medaila – Cuninka Peter
Strieborná medaila – Schubertová Romana
Bronzová medaila – Surgoš Milan

Na základe týchto medzinárodných výsledkov kde z troch medzinárodných súťaží sme

priniesli 15 (pätnásť) medailových umiestnení, si Vás dovoľujem osloviť so žiadosťou o sponzorský príspevok pre Slovenskú Asociáciu Čínskeho Wushu na ďalšiu reprezentáciu Slovenska a na organizáciu tréningového pobytu 3 trénerov, ktorých z Číny doporučuje náš podpredseda Marek Školuda: WU Qiang – niekoľkonásobný šampión Číny vo formách a Sanda – plnom kontakte, šéftrener wushu teamu Taicang; SHEN Baofa – 3. generácia SUN štýlu Taiji, Xinyi a Bagua z ČLR; ZHU Bin – študent FTVŠ Šanghaj, odbor wushu, niekoľkonásobný šampión Číny vo formách, z ČLR.

Vami poskytnuté finančné prostriedky budú použité výlučne na rozvoj Wushu, tréning a reprezentáciu našej vlasti Slovenska v športe Wushu.

Ďakujem Vám za Váš čas a ochotu, že ste sa rozhodli podporovať Slovenskú asociáciu čínskeho Wushu.

S úctou a vďakou k Vám

Eugen Császár
manažér Slovenskej Asociácie Čínskeho Wushu

Austria Open 2009

Tieto výsledky sme mohli dosiahnuť i vďaka Vám ktorí ste nás v minulom období podporili: ZUŠ Stará Turá, mesto Stará Turá, Elster s.r.o., Chirana T Injecta a.s., Sevotech s.r.o., Cesty Nitra a.s., Sensus Metering System s.r.o., Marius Pedersen a.s., Premaress Plus s.r.o., Nadácia Život, Leoni Cable Slovakia Stará Turá a.s., Copystar s.r.o., ZŠ Stará Turá, Ing. Peter Beszédeš, Kompava s.r.o., Dekoratívna, Chirana Medical a.s.

Slovenská asociácia čínskeho wu-shu Vám ďakuje ak sa rozhodnete nás podporovať i v budúcom roku 2010.

Slovenská asociácia čínskeho wu-shu,
916 01 Stará Turá, Štúrova ul. 606/14
www.wushuslovakia.sk,
email@wushuslovakia.sk, csistst@post.sk,
mob.: 00421 905 983 206
IČO: 42019541 č.ú.: 0274534157/0900

Zber nebezpečného odpadu

Ako sa už stalo tradíciou, aj v túto jeseň zorganizovali Technické služby Stará Turá zber nebezpečného odpadu, ktorý sa konal 10. októbra. I napriek upršanému a chladnému počasiu bol tento zber úspešný. Občania zväčša zvykli nosiť len staré a nepotrebné elektrozariadenia, ale opakovanosť zberov ich naučila odovzdávať aj staré odložené farby, chemikálie, oleje a iné.

Sme radi, že sa začali intenzívnejšie zapájať aj občania z príľahých osád, čo bolo vidieť v preplnenosti vozidla, ktoré zberalo nebezpečný odpad na jednotlivých stanovištiach podľa harmonogramu. Touto cestou by sme sa chceli aj ospravedlniť za neskoršie príchody, pretože nebezpečného odpadu bolo viac a vozidlo sa muselo 2 krát otočiť.

V rámci zberu občania odovzdali približne 58 televízorov, 37 chladničiek, 13 práčok, 42 počítačov, 37 auto-batérií a iného nebezpečného odpadu.

Tí občania, ktorí nestihli termín zberu nebezpečného odpadu môžu tento odpad priniesť do Zberného dvora.

Počas dní triedeného zberu sa vyviezlo až 20 ton objemného a 15 t bio odpadu.

V dňoch 5 až 16. októbra sa v našom meste uskutočnil, tak ako každú jar a jeseň zber objemného a biologického odpadu.

Veľkokapacitné kontajnery boli pristavené na jednotlivých stanovištiach po meste aj v príľahých osadách. Do kontajnerov mohli obyvatelia vhadzovať starý nábytok, koberce a iné. V mnohých prípadoch sa stalo, že z kontajnera museli pracovníci Technických služieb alebo aj samotní občania vytriahnuť aj veci, ktoré nepatrili do takéhoto kontajnera, napr. Chladnička, televízor, pneumatiky a iné. Táto práca bola nielen fyzicky ale aj časovo a finančne náročná, lebo vznikali ďalšie náklady na odvoz takéhoto odpadu. Preto prosíme všetkých občanov, aby v budúcnosti takýto odpad radšej nevhadzovali do kontajnera, ale zaviezli ho k zberu nebezpečného odpadu alebo do Zberného dvora.

V pondelok 19. októbra sa veľkokapacitné kontajnery siahli zo všetkých stanovišť. Veľkokapacitnými kontajnermi sa vyzbieralo až 20 ton objemného odpadu a drviacim vozidlom sa zozbieralo 15 ton biologického odpadu.

Straková, TSST

Príčina neznáma

V tomto príspevku sa pozrieme do Indonézie, kde býva často zemetrasenie. Autor knihy Pohľad do archívu výživy uvádza poznatky prof. C.D. de Langena z Holandska, ktorý bol 20 rokov riaditeľom ústrednej nemocnice v Jakarte a po návrate pôsobil 10 rokov ako profesor na univerzite v Utrechte. O svojich skúsenostiach ako lekár napísal knihu Klinická panoráma z nadvýživy. Skúmal veľké rozdiely vo výskyte chorôb na Jáve v Indonézii a Holandsku. Uvedené poznatky zaujali moju pozornosť, preto ich uvádzam aj pre našich čitateľov.

Arteriaskleróza a vysoký krvný tlak: Táto skupina chorôb v r.1956 tvorila v USA temer polovicu úmrtí, v Holandsku o niečo menej. U domorodcov v Indonézii to bolo zriedkavé ochorenie, týkalo sa to väčšinou len Európanov, Číňanov a bohatých Indonézanov.

Žlčníkové kamene, pečeň a bolesti pankreasu: U robotníkov na plantážach sa vyskytli len 2 prípady z 1 370 000 pacientov, obaja boli Číňania.

Diabetes: Hoci Indonéžania majú prevažne jednostrannú "uhľohydrátovú" stravu, diabetes bol zistený len u 9 pacientov z 423 943 vyšetrených ľudí.

Kĺbový reumatizmus: Len veľmi zriedkavo.

Zápal obličiek: Tiež veľmi zriedkavo.

Zápal slepého čreva: Z vyšetrených 423 943 pacientov sa zápal objavil len 159 – krát.

Multiplex skleróza: Ani jediný prípad.

Žalúdočné a dvanásnikové vredy: U nás sú veľmi časté, u ľudí v Indonézii len zriedkavý jav, medzi 423 943 vyšetrenými len 48 prípadov, hoci ich strava je ostrejšia a trpia infekčnými chorobami pri trávení.

Porucha štítnej žľazy: Struma bola zistená častejšie, ale zvýšená činnosť štítnej žľazy sa vyskytla v priebehu 20. rokov len v 12. prípadoch.

Rakovina žalúdka: Kde sa nevyskytujú žalúdočné vredy, tam nie je rakovina žalúdka. V priebehu 20. rokov sa vyskytli u vyšetrených len 3 prípady, hoci i tam sa vyskytuje rakovina.

Zhubná anémia – úbytok červených krviniek: Nevyskytla sa vôbec. Úmrtnosť na túto chorobu je v Indonézii nulová, v Holandsku je to 4,4 %.

Amyloid: Je to látka bielkovinovej povahy, ktorá vzniká v tele pri dlhotrvajúcich hnisavých chorobách, napr. pri tbc, syfilise, malárii, obličkách, pečeni a pod. Medzi vyšetrovanými v nemocnici sa nevyskytol ani jediný prípad, hoci uvádzané choroby sú v krajine bežné.

Z poznatkov prof. Langena si môžeme kľásť otázku, prečo sú takéto rozdiely v odlišných oblastiach sveta. Na jednej strane infekčné choroby v civilizovaných krajinách ustúpili, na strane druhej sú práve uvádzané choroby u nás príčinou značnej úmrtnosti. Autor uvádza príklady z Indonézie, kde je situácia práve opačná. Rozdielná je tam rasa, životný štýl, klimatické podmienky a stravovanie.

Obyvatelia Indonézie majú menší príjem kalórií, živočíšnej bielkoviny a kuchynskej soli. Ako príklad spotrebuje európska a americká populácia priemerné 12 – 20 g soli na osobu a deň, hoci skutočná potreba 0,5 g je pre organizmus postačujúca. Solíme často všetko najmä živočíšnu bielkovinu a biely chlieb. Ako píše prof. Langen, Indonéžania spotrebujú menej ako 4 g soli denne a bielkoviny majú prevažne alebo temer len rastlinného pôvodu. Spotreba soli a mnohé choroby tvoria súvislosť, čo sa prejaví často po dlhšom čase.

Nie je zriedkavá skutočnosť, keď počujeme alebo čítame, že choroba vznikla z neznámej príčiny. Autor k tomu záverom píše, že na základe vedeckých poznatkov poznáme už v značnom rozsahu príčinu mnohých ochorení. Jedine kvalitný vládny zdravotný program a jeho úspešné naštartovanie by malo postupne priniesť ozdravenie spoločnosti.

Pohľad do archívu výživy (MUDr. Ralph Bircher)

Prevzal Ján Lysý

Záhradkárske okienko

Ešte neprišla jeseň a sneh nám prikryl nielen zeleninu v záhradách, ale i ovocie priamo na stromoch. Príroda si už robí čo chce a prekvapuje nás čoraz viac.

Čo Vám môžeme doporučiť v týchto dňoch ?

Do zamrznutia pôdy môžeme vysádzať jaré cibuľoviny.

V jeseni vysadené, menej odolné trvalky ohrozujú holomráz, a tak ich zakryjeme čečinou alebo vrstvou lístia. V suchých dňoch, mimo mrazu, nezabúdame na polievanie.

Trsy okrasných tráv pred zimou nestriháme, ale stebľá v tretine výšky zviažeme špagátom, alebo obalíme jutovinou. Chránime tak ich korene pred mrazom a zamokrením.

Ruže chránime nakopcovaním zeminy a ostríhaním vo výške 60 cm. Ťahavé vyviažeme k opore, aby sa výhonky v zime nepolámali pod farchou snehu a ľadu.

Na lepšie prezimovanie balkónových zelených kríčkov a drevin doporučujeme obaliť kvetináče bublinkovou fóliou, resp. papierovým kartónom. Rastlinky lepšie prijímajú tepelné rozdiely medzi dňom a nocou.

K mladým a čerstvo zasadeným stromkom nahrnieme kopčeky zeminy, no až do trvalých mrazov neprikryvame kôru kmeňov hlinou, aby nedošlo k nasiaknutiu vodou a následnému roztrhaniu pletív kôry. Náchylné sú na to hlavne kôstkoviny

Ak chceme udržať znášku sliepok i počas zimy, začneme predlžovať deň nosniciam prísvetlovaním / malou výbojkou 10W / v blízkosti kurína na dobu spolu cca 16 hodín. Krmivo obohatíme vyšším obsahom jadra alebo zmesky.

Ak spracovávame mlieko na syry, doporučujeme siridlo FROMASE 220TL. Pred pridaním do mlieka sa zriedi vlažnou vodou a zamieša sa /doba zrážanlivosti je 5– 15min./ Dávka na zasírenie 10 litrov mlieka / ovčieho, kravského, kozieho / je cca 5 ml /pri optimálnej teplote 35° C/.

Motorovú techniku zazimujeme po poslednom použití umytím, osušením a naolejovaním klzných častí. Každoročná výmena oleja v motore je v tomto období jednoduchšia a vyhneme sa jarnému stresu. Počas týchto posezónnych prác neraz objavíme i nečakané závady, a tak nám zostane čas na ich odstránenie.

tel.:7763485

Váš partner nielen pre záhradu

Kniha o našom meste...

Niektu ju nazve „nejaká“, niekto vzácna a potrebná, na ktorú čaká... Vítame každý názor, hoci iba ojedinelé výnimky takéto dielo považujú za „nejaké“ - či už v rovine nášho mesta alebo v rovine všeobecnej. Blíži sa koniec roka a s ním aj čas na dopísanie rukopisov jednotlivých častí, predovšetkým externých odborníkov- historikov, prírodovedcov a pod. Veľmi vítané sú ale aj informácie akéhokoľvek druhu od vás, „domácich“, bez nich by dielo nebolo také, aké by malo byť. A tak je tu už čas na dokončenie prác a ich úprava pred výrobou- tlačou, ktorá by mala byť realizovaná v budúcom roku. Doba je taká, aká je, aj pre vydanie takéhoto diela nie príliš vlúdna. Nakoľko na jej výrobu bude potrebné nemáoli financii, riešenie budeme hľadať predovšetkým v získavaní potrebných zdrojov mimo rozpočtu mesta. **Ján Mikláš**

STAROTURIANSKY SPRAVODAJCA, mesačník obyvateľov mesta Stará Turá, ročník XVII., číslo 11 - november 2009. Vydáva mesto Stará Turá, www.staratura.sk. Adresa redakcie a inzertného oddelenia: Mestský úrad, Ul. SNP 1/2, 916 01 Stará Turá, tel. (032) 7461615, 746 1611, fax 7764276, e-mail: media@staratura.sk, msu@staratura.sk. Redakčná rada: Mgr. Ján Tomeš - predseda, (zastupca@staratura.sk), Ján Mikláš, Mgr. Anna Chmurová, Bc. Zuzana Zigová, Ing. Gustáv Rumánek, Věra Tepličková, Jana Roháčková. Šéfredaktor: Ján Mikláš, (032) 746 1615, 0905446984, mail: media@staratura.sk. Zalomenie, tlač a distribúcia: Vydavateľstvo DELTA, Jiří Foldyna, e-mail: noviny@ismo.sk, tel. 0905259315. Vychádza začiatkom každého mesiaca. Uzavierka čísla je vždy do 15. v predchádzajúcom mesiaci. Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky štylisticky upravovať, zostručňovať, prípadne i neuverejniť. Za obsah platenej inzercie a reklamy zodpovedá inzerent (objednávateľ). Zasláné rukopisy, fotografie, kresby - ak to nebolo dohodnuté inak, redakcia nevracia. Registrácia: EV 2849/08. Cena reklamy: 0,49 eura/1 cm², 0,66 eura/1 cm² (16 str). Vlastníkom tohto periodika je mesto Stará Turá. © DELTA

Úspešná futbalová jeseň

V minuloročnom futbalovom ročníku postúpili naši hráči do 5.ligy. Vstup do vyššej súťaže im však nevychádzal podľa predstáv. Mužstvo sa počas súťaže pohybovalo na zostupujúcich priečkach a až v závere ročníka zlepšenými výsledkami odvrátili hrozbu zostupu. Pred novým ročníkom nastalo v kádri mužstva a výbore MFK Stará Turá viacero zmien. Prezidentom klubu sa stal František Radaj, ktorý má bohaté skúsenosti z futbalového diania ako hráč i rozhodca. Družstvo na nový ročník pripravil nový tréner Marián Valláš. Do hráčskeho kádra pribudli Andrej Straka, Jakub Polák, Matej Antálek, Peter Kucharovič, Peter Magula.

Hráči od začiatku prípravy podávali dobré výkony a priaznivci futbalu oprávnené očakávali, že mužstvo bude hrať o vyššie priečky v tabuľke a obavy zo zostupu zostanú minulosťou. Mužstvo svoju silu potvrdzovalo najmä na domácej pôde, keď postupne porazili Hornú Porubu 4:0, Šimonovany 4:1, Zemianske Kostolany 2:1 a Podolie 3:0. Doma stratili body iba prehrou 0:2 s Veľkými Uhercami. Z vonku si body priviezli z Lehoty p. Vtáčnikom za výhru 0:1 a bod za remízu 2:2 z Luborči. Prehrali na súperových ihriskách v Malej Čause 1:0, Novákoch 5:2, Veľkých Bieliciach 3:1. Handlovej 2:0 a Beluši 3:1. Po jedenástich kolách sú na 10. priečke. O naše góly sa zaslúžili: 5- Peterka, 3- Durec, Sládek, Straka, 2- Polák a po 1- Maroň, Antálek a Magula. Mužstvo cestuje 1.11. do Prečína a jesennú časť uzavrá 8.11. keď privítajú od 13.30 h. Kamenec.

1	Nováky	12	11	1	0	49	12
2	Beluša	11	8	2	1	28	: 12 26
3	Veľké Uherce	11	7	2	2	21	: 8 23
4	Prečín	11	7	1	3	34	: 23 22
5	Ladce	11	5	3	3	21	: 14 18
6	Handlová	11	5	2	4	21	: 15 17
7	Malá Čausa	11	5	0	6	17	: 19 15
8	Vlára Luborča	12	4	2	6	14	: 23 14
9	Stará Turá	11	4	1	6	18	: 20 13
10	Šimonovany-PE	12	4	1	7	21	: 24 13
11	Kamenec p.Vtáčnikom	11	3	3	5	12	: 25 12
12	Veľké Bielice	11	3	2	6	20	: 35 11
13	Zemianske Kostolany	11	3	1	7	15	: 24 10
14	Podolie	11	2	1	8	9	: 22 7
15	15 Horná Poruba	11	2	0	9	12	: 36 6
16	16 Leh.p/Vt"B-odhlásená	0	0	0	0	0	: 0 0

Výborne si v 5. lige dorastu počínajú naše nádeje. Chlapci pod vedením trénera Pavla Zríniho podávajú výborné výkony a tri kolá pred koncom jesennej časti sú v tabuľke na peknom treťom mieste so skóre 46:13 a ziskom 24 bodov. Chlapci by radi zaútočili aj na postup do vyššej súťaže.

Starší žiaci po rozpačitom začiatku jesennej časti sa postupne rozohrali a posúvajú sa v tabuľke stále vyššie. Dve kolá pred koncom jesennej časti sú na šiestom mieste so skóre 39:19 a ziskom 19 bodov.

-pj-

Strelecké preteky o putovný pohár na sklopné terče

ZŠ v Starej Turej v spolupráci s Nadáciou život usporiadala 30.9.2009 strelecké preteky na sklopné terče mini futbal a návsťevu plavárne.

O pekné ceny a krásny zážitok sa zúčastnilo 30 strelcov - Kočovce, Lubina, Stará Turá

Putovný pohár:

1. Nikodem Jakub - ZŠ Stará Turá

2. Durec Pavol - ZŠ Stará Turá
3. Četej Pavol - ZŠ Kočovce

Mini futbal:

1. ZŠ Stará Turá -Nikodem Puškár, Kováč, Orgoník, Milata
2. ZŠ Lubina-Pecka, Martinčíčová, Čičko, Žabka, Trúsik
3. ZŠ Kočovce-Tupý,Košťál,Štefanec, Štefanec, Duríš

Preteky rozhodovali: Milata, Mandák, Milatová

